

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการอภิปรายผล

ในการศึกษาเรื่อง “การประเมินผลโครงการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพคนเร่ร่อนเพื่อป้องกันการถูกล่อลวง : กรณีศึกษา อ.ท่าตูม และ อ.จอมพระ จ.สุรินทร์” จะได้นำเสนอผลการศึกษาเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกในโครงการ

ตอนที่ 2 การดำเนินงานในโครงการของสมาชิกในโครงการและความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ

ตอนที่ 3 การประเมินผลโครงการ

ตอนที่ 4 การอภิปรายผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกในโครงการ

เพศ และอายุ ของสมาชิกในโครงการ

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากร้อยละ 71.0 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 29.0 เป็นเพศชาย สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวมีจำนวน 84 คน ร้อยละ 66.67 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 33.33 เป็นเพศชาย ในกลุ่มเลี้ยงสุกรนั้นสมาชิกร้อยละ 100.0 เป็นเพศหญิง สำหรับในกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษมีสมาชิกอยู่ 9 คน สมาชิกในกลุ่มร้อยละ 88.89 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 11.11 เป็นเพศชาย

สมาชิกในโครงการส่วนมากร้อยละ 35.0 มีอายุระหว่าง 46-55 ปี รองลงมาคือ ร้อยละ 34.0 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี ร้อยละ 18.0 มีอายุระหว่าง 56-65 ปี ร้อยละ 11.0 มีอายุระหว่าง 25-35 ปี และสมาชิกในโครงการร้อยละ 1.0 มีอายุระหว่าง 66-75 ปีและมากกว่า 76 ปีขึ้นไป

สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัว 84 คน ส่วนมากร้อยละ 35.71 มีอายุระหว่าง 46-55 ปี ร้อยละ 29.76 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี ร้อยละ 20.24 มีอายุระหว่าง 56-66 ปี ร้อยละ 11.90 มีอายุระหว่าง 25-35 ปีและร้อยละ 1.19 มีอายุระหว่าง 66-75 ปีและ 76 ปีขึ้นไป

สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกร จากการศึกษพบว่า สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรส่วนมากร้อยละ 57.14 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี รองลงมาคือ ร้อยละ 28.57 มีอายุระหว่าง 46-55 ปีและร้อยละ

14.29 มีอายุระหว่าง 25-35 ปี สมาชิกในกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพร้อยละ 55.56 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี รองลงมาคือ ร้อยละ 33.33 มีอายุระหว่าง 46-55 ปี และร้อยละ 11.11 มีอายุระหว่าง 56-65 ปี (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามเพศและอายุของสมาชิกในโครงการ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		ปลูกผักไร้สารพิษ N = 9		รวม N = 100	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ								
ชาย	28	33.33	0	0.0	1	11.11	29	29.0
หญิง	56	66.67	100	7	8	88.89	71	71.0
รวม	84	100.0	7	100.0	9	100.0	100	100.0
อายุ								
25-35 ปี	10	11.90	1	14.29	0	0.0	11	11.0
36-45 ปี	25	29.76	4	57.14	5	55.56	34	34.0
46-55 ปี	30	35.71	2	28.57	3	33.33	35	35.0
56-65 ปี	17	20.24	0	0.0	1	11.11	18	18.0
66-75 ปี	1	1.19	0	0.0	0	0.0	1	1.0
76 ปีขึ้นไป	1	1.19	0	0.0	0	0.0	1	1.0
รวม	84	100.0	7	100.0	9	100.0	100	100.0

ระดับการศึกษาและสถานภาพการสมรสของสมาชิกในโครงการ

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากร้อยละ 70.0 สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 25.0 สำเร็จการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 3.0 ไม่ได้รับการศึกษา และสมาชิกในโครงการร้อยละ 2.0 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยแบ่งเป็นสมาชิกในแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพ ดังต่อไปนี้

สมาชิกในโครงการที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว ส่วนมากร้อยละ 69.04 สำเร็จการศึกษาในระดับต่ำกว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือ สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมาคือ ร้อยละ 26.20 สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และร้อยละ 2.38 สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและไม่ได้รับการศึกษา ส่วนสมาชิกในโครงการที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรร้อยละ 57.14 สำเร็จการศึกษาในระดับต่ำกว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และร้อยละ 42.85 สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สมาชิกในโครงการที่อยู่กลุ่มปลูกผักไร้สารพิษส่วนมากร้อยละ 88.89 สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ร้อยละ 11.11 ไม่ได้รับการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากร้อยละ 87.0 มีสถานภาพสมรสแล้ว ร้อยละ 7.0 เป็นหม้าย ร้อยละ 4.0 ยังไม่ได้สมรส และสมาชิกในโครงการร้อยละ 2.0 มีสถานภาพหย่าร้าง โดยแบ่งเป็นแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพ คือ สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวร้อยละ 85.71 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 7.14 มีสถานภาพเป็นหม้าย และร้อยละ 4.76 มีสถานภาพเป็นโสด สมาชิกในโครงการร้อยละ 100.0 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรมีสถานภาพสมรส ส่วนสมาชิกในโครงการร้อยละ 88.89 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษมีสถานภาพสมรส และร้อยละ 11.11 มีสถานภาพเป็นหม้าย (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามระดับการศึกษาและ
สถานภาพการสมรสของสมาชิกในโครงการ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		ปลูกผักไร้สารพิษ N = 9		รวม N = 100	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<u>ระดับการศึกษา</u>								
- ไม่ได้รับการศึกษา	2	2.38	0	0.0	1	11.11	3	3.0
- ต่ำกว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	58	69.04	4	57.14	8	88.89	70	70.0
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	22	26.20	3	42.58	0	0.0	25	25.0
- มัธยมศึกษาตอนต้น	2	2.38	0	0.0	0	0.0	2	2.0
รวม	84	100.0	7	100.0	9	100.0	100	100

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว		กลุ่มเลี้ยงสุกร		ปลูกผักไร้สารพิษ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<u>สถานภาพการสมรส</u>								
- โสด	4	4.76	0	0.0	0	0.0	4	4.0
- สมรส	72	85.71	7	100.0	8	88.89	87	87.0
- หย่าร้าง	2	2.38	0	0.0	0	0.0	2	2.0
- หม้าย	6	7.14	0	0.0	1	11.11	7	7.0
รวม	84	100.0	7	100.0	9	100.0	100	100.0

สถานภาพในครอบครัวและจำนวนสมาชิกในครอบครัว

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากร้อยละ 63.0 เป็นแม่บ้าน ร้อยละ 33.0 เป็นหัวหน้าครอบครัว ร้อยละ 3.0 เป็นผู้อยู่อาศัยและสมาชิกในโครงการร้อยละ 1.0 เป็นลูก โดยแบ่งเป็นสมาชิกในแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพ ดังต่อไปนี้ คือ สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวร้อยละ 58.33 มีสถานภาพเป็นแม่บ้าน ร้อยละ 36.91 มีสถานภาพเป็นหัวหน้าครอบครัว ร้อยละ 3.57 มีสถานภาพเป็นผู้อยู่อาศัยและร้อยละ 1.19 เป็นลูก สมาชิกในโครงการร้อยละ 100.0 ที่อยู่ในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรมีสถานภาพเป็นแม่บ้าน และสมาชิกในโครงการร้อยละ 77.78 ที่อยู่ในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษมีสถานภาพเป็นแม่บ้าน และร้อยละ 22.22 มีสถานภาพเป็นหัวหน้าครอบครัว

ส่วนจำนวนสมาชิกในครอบครัวนั้น จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากร้อยละ 65.0 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-6 คน ร้อยละ 27.0 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1-3 คน และร้อยละ 8.0 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากกว่า 7 คนขึ้นไป สมาชิกในโครงการที่อยู่ประกอบอาชีพเลี้ยงวัว ร้อยละ 64.29 มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4-6 คน ร้อยละ 27.38 มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 1-3 ร้อยละ 8.33 มีสมาชิกในครอบครัวมากกว่า 7 คนขึ้นไป

สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรร้อยละ 85.71 มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4-6 คน ร้อยละ 14.29 มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 1-3 คน และสมาชิกในกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 55.56 มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4-6 คน ร้อยละ 33.33 มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 1-3 คน และร้อยละ 11.11 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวนมากกว่า 7 คนขึ้นไป (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3
จำนวน และร้อยละ จำแนกตามสถานภาพในครอบครัว
และจำนวนสมาชิกในครอบครัว

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		ปลูกผักไร้สารพิษ N = 9		รวม N = 100	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<u>สถานภาพในครอบครัว</u>								
- หัวหน้าครอบครัว	31	36.91	0	0.0	2	22.22	33	33.0
- แม่บ้าน	49	58.33	7	100.0	7	77.78	63	63.0
- ลูก	1	1.19	0	0.0	0	0.0	1	1.0
- ผู้อยู่อาศัย	3	3.57	0	0.0	0	0.0	3	3.0
รวม	84	100.0	7	100.0	9	100.0	100	100.0
<u>จำนวนสมาชิกในครอบครัว</u>								
- 1-3 คน	23	27.38	1	14.29	3	33.33	27	27.0
- 4-6 คน	54	64.29	6	85.71	5	55.56	65	65.0
- 7 คนขึ้นไป	7	8.33	0	0.0	1	11.11	8	8.0
รวม	84	100.0	7	100.0	9	100.0	100	100.0

อาชีพหลักก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการของสมาชิกในโครงการ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 95.0 ก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการ ประกอบอาชีพหลักโดยการทำนา ร้อยละ 5.0 ประกอบอาชีพหลักโดยการรับจ้าง ซึ่งสมาชิกในโครงการที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว ร้อยละ 95.24 ประกอบอาชีพหลักโดยการทำนา ร้อยละ 4.76 ประกอบอาชีพหลักโดยการรับจ้าง สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรร้อยละ 100.0 ก่อนเข้าร่วมโครงการประกอบอาชีพหลักโดยการทำนา และสมาชิกในกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 88.89 ประกอบอาชีพหลักโดยการทำนา และร้อยละ 11.11 ประกอบอาชีพหลักโดยการรับจ้าง

หลังจากที่ได้เข้าร่วมโครงการแล้ว พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 96.0 ประกอบอาชีพหลักโดยการทำนา และสมาชิกในโครงการร้อยละ 4.0 ประกอบอาชีพหลักโดยการรับจ้าง ซึ่ง

สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวร้อยละ 96.43 ประกอบอาชีพหลักโดยการทำนา ร้อยละ 3.57 ยังประกอบอาชีพรับจ้างเหมือนเดิม ส่วนสมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรกับการปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 100.0 ยังประกอบอาชีพหลักโดยการทำนา (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามอาชีพหลักก่อนและหลัง
เข้าร่วมโครงการของสมาชิกในโครงการ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		ปลูกผักไร้สารพิษ N = 9		รวม N = 100	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<u>อาชีพหลักก่อนเข้าร่วมโครงการ</u>								
- ทำนา	80	95.24	7	100	8	88.89	95	95.0
- รับจ้าง	4	4.76	0	0.0	1	11.11	5	5.0
รวม	84	100.0	7	100.0	9	100.0	100	100.0
<u>อาชีพหลักหลังเข้าร่วมโครงการ</u>								
- ทำนา	81	96.43	7	100	8	88.89	96	96.0
- รับจ้าง	3	3.57	5	0.0	1	11.11	4	4.0
รวม	84	100.0	7	100.0	9	100.0	100	100.0

การประกอบอาชีพเสริมก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

จากการศึกษาการประกอบอาชีพเสริมก่อนเข้าร่วมโครงการของสมาชิกในโครงการพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 42.0 ประกอบอาชีพเสริมโดยการรับจ้างอย่างเดียว ร้อยละ 12.0 ประกอบอาชีพเสริมโดยการเลี้ยงวัวและรับจ้าง ร้อยละ 7.0 ประกอบอาชีพเสริมโดยการปลูกผักกับรับจ้าง และสมาชิกในโครงการร้อยละ 3.0 ประกอบอาชีพเสริมโดยการเลี้ยงวัว ปลูกผักและรับจ้าง

การประกอบอาชีพรับจ้างของสมาชิกในโครงการนั้น จากข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากจะรับจ้างโดยการขายแรงงาน ซึ่งเป็นการขายแรงทั้งในเขตพื้นที่ จ.สุรินทร์และการเข้ามาขายแรงงานในกรุงเทพมหานคร

ก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการนั้น สมาชิกในโครงการร้อยละ 21.0 ไม่ได้ประกอบอาชีพเสริม และร้อยละ 15.0 ประกอบอาชีพเสริมประเภทอื่น ซึ่งจากข้อมูลแบบสอบถามแบบปลายเปิด พบว่า การประกอบอาชีพเสริมประเภทอื่น เช่น การรับจ้างหาของป่าขาย การขายของชำร่วย การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และการทำเครื่องจักสานขาย และหลังจากที่เข้าร่วมโครงการแล้ว จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 100.0 ประกอบอาชีพเสริม สมาชิกในโครงการ ร้อยละ 39.0 ประกอบอาชีพเสริมโดยการเลี้ยงวัวกับการรับจ้าง สมาชิกในโครงการร้อยละ 25.0 ประกอบอาชีพเสริมโดยการปลูกผักและการรับจ้าง สมาชิกในโครงการร้อยละ 22.0 ประกอบอาชีพเสริมโดยการเลี้ยงวัว ปลูกผักและการรับจ้าง สมาชิกในโครงการร้อยละ 1.0 ประกอบอาชีพเสริมโดยการเลี้ยงวัว เลี้ยงสุกร ปลูกผักและรับจ้าง

ส่วนสมาชิกในโครงการร้อยละ 10.0 ประกอบอาชีพเสริมโดยการรับจ้างอย่างเดียว และสมาชิกโครงการร้อยละ 3.0 ประกอบอาชีพเสริมอย่างอื่น ซึ่งจากข้อมูลจากแบบสอบถาม ปลายเปิด พบว่า อาชีพเสริมประเภทอื่นที่นอกเหนือจากอาชีพที่ได้รับการอบรม เช่น การปลูกหม่อน เลี้ยงไหม การทำเครื่องจักสานและการทอผ้าในท้องถิ่น (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการประกอบอาชีพเสริม
ของสมาชิกในโครงการ

การประกอบอาชีพเสริมของ สมาชิกในโครงการ	ก่อน N = 100		หลัง N = 100	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่ประกอบอาชีพเสริม	21	21.0	0	0.0
- ประกอบอาชีพเสริมอื่น	15	15.0	3	3.0
- เลี้ยงวัวกับรับจ้าง	12	12.0	39	39.0
- เลี้ยงวัว ปลูกผัก รับจ้าง	3	3.0	22	22.0
- เลี้ยงวัว ปลูกผัก เลี้ยงสุกร รับจ้าง	0	0.0	1	1.0
- ปลูกผักกับรับจ้าง	7	7.0	25	25.0
- รับจ้างอย่างเดียว	42	42.0	10	10.0
รวม	100	100.0	100	100.0

ประเภทของการประกอบอาชีพเสริมของสมาชิกในโครงการที่ไม่มีเสริมทำ

จากการศึกษา การประกอบอาชีพเสริมของสมาชิกในโครงการ พบว่า ก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการ สมาชิกในโครงการร้อยละ 21.0 ไม่ได้ประกอบอาชีพเสริม ซึ่งหลังจากที่เข้าร่วมโครงการแล้ว สมาชิกโครงการมีอาชีพเสริมทำทุกคน สมาชิกในโครงการร้อยละ 47.62 ประกอบอาชีพเสริมโดยการเลี้ยงวัว ปลูกผัก และรับจ้าง ร้อยละ 38.09 ประกอบอาชีพเสริมโดยการเลี้ยงวัวกับการรับจ้าง สมาชิกในโครงการร้อยละ 14.29 ประกอบอาชีพเสริมโดยการปลูกผักกับรับจ้าง (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการประกอบอาชีพเสริมหลังจากที่
ได้เข้าร่วมโครงการของสมาชิกในโครงการที่ไม่ประกอบ
อาชีพเสริมก่อนเข้าร่วมโครงการ

ประเภทการอาชีพเสริม	จำนวน	ร้อยละ
- เลี้ยงวัว ปลูกผัก รับจ้าง	10	47.62
- เลี้ยงวัวกับรับจ้าง	8	38.09
- ปลูกผักกับรับจ้าง	3	14.29
รวม	21	100.0

หมายเหตุ: คิดคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนสมาชิกในโครงการที่ไม่ประกอบอาชีพเสริมก่อนเข้าร่วมโครงการ

การประกอบอาชีพเสริมของสมาชิกในโครงการแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากร้อยละ 42.0 ก่อนเข้าร่วมโครงการ ประกอบอาชีพเสริมโดยการรับจ้าง โดยแบ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 38.09 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรร้อยละ 57.14 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผัก ไร่สารพิษ ร้อยละ 66.67

สมาชิกในโครงการร้อยละ 12.0 ประกอบอาชีพเสริมโดยการเลี้ยงวัวกับการรับจ้าง โดยแบ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 11.90 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกร ร้อยละ 28.57

สมาชิกในโครงการร้อยละ 7.0 ประกอบอาชีพเสริมโดยการปลูกผักกับการรับจ้าง ซึ่งแบ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 7.14 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษ ร้อยละ 11.11

สมาชิกในโครงการร้อยละ 3.0 ประกอบอาชีพเสริมโดยการเลี้ยงวัว ปลูกผักกับการรับจ้าง โดยเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว ร้อยละ 3.57

สมาชิกในโครงการร้อยละ 15.0 ประกอบอาชีพเสริมประเภทอื่น โดยเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 17.86 ซึ่งจากข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า สมาชิกในโครงการที่ประกอบอาชีพประเภทอื่นนั้น จะประกอบอาชีพโดยการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การทำเครื่องจักสานและการทอผ้าชายในท้องถิ่น เป็นต้น ส่วนการรับจ้างนั้น จากข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากจะประกอบอาชีพรับจ้างโดยการรับจ้างโดยการขายแรงงาน ซึ่งเป็นการขายแรงงานทั้งในเขตพื้นที่ จ.สุรินทร์และการเข้ามาขายแรงงานในกรุงเทพมหานคร

หลังจากที่ได้เข้าร่วมโครงการโครงการแล้ว จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 39.0 ประกอบอาชีพเสริมโดยการอาชีพเลี้ยงวัวกับการรับจ้าง โดยแบ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวร้อยละ 45.24 และสมาชิกในกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 11.11

สมาชิกในโครงการร้อยละ 22.0 ประกอบอาชีพเสริมโดยการเลี้ยงวัว ปลูกผัก และรับจ้าง ซึ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 26.20

สมาชิกในโครงการร้อยละ 25.0 ประกอบอาชีพเสริมโดยการปลูกผักกับการรับจ้าง โดยแบ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 19.04 สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรร้อยละ 28.57 และสมาชิกในกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 77.78

สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรร้อยละ 14.29 ประกอบอาชีพเสริมโดยการเลี้ยงวัว ปลูกผัก เลี้ยงสุกรและรับจ้าง

สมาชิกในโครงการร้อยละ 10.0 ประกอบอาชีพเสริมโดยการรับจ้างอย่างเดียว โดยเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 7.14 และร้อยละ 44.44 เป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษ

สมาชิกในโครงการร้อยละ 3.0 ประกอบอาชีพเสริมอย่างอื่น เช่น การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การทำเครื่องจักสานขายและการขายของชำร่วยในท้องถิ่น โดยแบ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวร้อยละ 2.38 กลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 11.11

จากข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า สมาชิกในโครงการที่ประกอบอาชีพเสริมหลังจากเข้าร่วมโครงการโดยการรับจ้างนั้น ยังเป็นการรับจ้างขายแรงงานทั้งในจังหวัดสุรินทร์และกรุงเทพมหานคร ส่วนการประกอบอาชีพเสริมอื่นนอกเหนือจากอาชีพที่ได้รับการอบรมนั้น พบว่า

สมาชิกในโครงการได้ประกอบอาชีพ การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การทำเครื่องจักสานขาย และ การทอผ้าขายในท้องถิ่น (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7
จำนวน และร้อยละ ของการประกอบอาชีพเสริม
จำแนกตามกลุ่มประกอบอาชีพ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผัก ไร่สารพิษ N = 9		รวม N = 100	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
- ไม่ประกอบอาชีพเสริม	21.24 (18)	0.0 (0)	14.29 (1)	0.0 (0)	22.22 (2)	0.00 (0)	21.0 (21)	0.0 (0)
- การประกอบอาชีพเสริมอื่น	17.86 (15)	2.38 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)	11.11 (1)	15.0 (15)	3.0 (3)
- เลี้ยงวัวกับรับจ้าง	11.90 (10)	45.24 (38)	28.57 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)	11.11 (1)	12.0 (12)	39.0 (39)
- เลี้ยงวัวปลูกผัก รับจ้าง	3.57 (3)	26.20 (22)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)	3.0 (3)	22.0 (22)
- เลี้ยงวัวปลูกผัก เลี้ยงสุกร รับจ้าง	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)	14.29 (1)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)	1.0 (1)
- ปลูกผักกับรับจ้าง	7.14 (6)	19.04 (16)	0.0 (0)	28.57 (2)	11.11 (1)	77.78 (7)	7.0 (7)	25.0 (25)
- รับจ้างอย่างเดียว	38.09 (32)	7.14 (6)	57.14 (4)	57.14 (4)	66.67 (6)	0.0 (0)	42.0 (42)	10.0 (10)
รวม	100.0 (84)	100.0 (84)	100.0 (7)	100.0 (7)	100.0 (9)	100.0 (9)	100.0 (100)	100.0 (100)

การมีรายได้และลักษณะของการมีรายได้ของสมาชิกในโครงการ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากร้อยละ 99.0 มีรายได้และเป็นรายได้ที่มีลักษณะเป็นรายเดือน สมาชิกในโครงการร้อยละ 1.0 ไม่มีรายได้ ซึ่งจากข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า สมาชิกในโครงการที่ไม่มีรายได้เพราะว่า พืชผลทางการเกษตรถูกน้ำท่วม จึงทำให้ไม่มีพืชผลทางการเกษตรออกไปจำหน่าย (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8

จำนวน และร้อยละ ของรายได้จำแนกตามรายได้และลักษณะ
ของการมีรายได้ของสมาชิกในโครงการ

รายได้ของสมาชิกในโครงการ	ก่อน		หลัง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้				
- ไม่มี	1	1.0	1	1.0
- มี	99	99.0	99	99.0
รวม	100	100.0	100	100.0
ลักษณะของการมีรายได้				
- มีรายได้เป็นเดือน	99	100	99	100
รวม	99	100	99	100

รายได้ต่อเดือนของสมาชิกในโครงการ

จากการศึกษารายได้ต่อเดือนของสมาชิกในโครงการก่อนเข้าร่วมโครงการพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 39.39 มีรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 2,001 บาทต่อเดือน ร้อยละ 16.16 มีรายได้ 500-1,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 7.07 มีรายได้ 1,501-2,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 4.04 มีรายได้ต่ำกว่า 500 บาทต่อเดือน

หลังจากเข้าร่วมโครงการและได้ประกอบอาชีพแล้ว พบว่าสมาชิกในโครงการร้อยละ 70.70 หลังจากที่ได้เข้าร่วมโครงการและได้ประกอบอาชีพแล้วมีรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 2,001 บาทต่อเดือน ร้อยละ 5.05 มีรายได้ต่อเดือน 1,501-2,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 3.03 มีรายได้ 1,001-

1,500 บาทต่อเดือน ร้อยละ 2.02 มีรายได้ ต่ำกว่า 500 บาทต่อเดือน และร้อยละ 2.02 มีรายได้ 500-1,000 บาทต่อเดือนและสมาชิกในโครงการร้อยละ 17.17 มีรายได้ไม่แน่นอน

จากข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า สมาชิกในโครงการที่มีรายได้ไม่แน่นอนต่อเดือน เพราะว่า การประกอบอาชีพรับจ้างของสมาชิกในโครงการบางครั้งก็ได้ทำและถ้าไม่มีงานเข้ามาก็ไม่ทำ จึงทำให้มีรายได้ไม่แน่นอน (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของสมาชิกในโครงการ

รายได้ต่อเดือนของสมาชิก ในโครงการ	ก่อน N = 99		หลัง N = 99		การเพิ่มลดของรายได้
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
- มีรายได้ไม่แน่นอน	27	27.27	17	17.17	-10
- ต่ำกว่า 500 บ./เดือน	4	4.04	2	2.02	-2
- 500-1,000 บ./เดือน	16	16.16	2	2.02	-14
- 1,001-1,500 บ./เดือน	6	6.06	3	3.03	-3
- 1,501-2,000 บ./เดือน	7	7.07	5	5.05	-2
- สูงกว่า 2,001 บ./เดือน	39	39.39	70	70.70	+31
รวม	99	100.0	99	100.0	

รายได้ต่อเดือนของสมาชิกในโครงการจำแนกตามกลุ่มประกอบอาชีพ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 39.0 มีรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 2,001 บาทต่อเดือน โดยแบ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 39.29 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรร้อยละ 54.14 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 22.22 สมาชิกในโครงการร้อยละ 16.0 มีรายได้ 500-1,000 บาทต่อเดือน โดยแบ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 10.71 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรร้อยละ 28.57 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 55.56

สมาชิกในโครงการร้อยละ 7.0 มีรายได้ 1,501-2,000 บาทต่อเดือน โดยแบ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรร้อยละ 7.14 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ

14.29 สมาชิกในโครงการร้อยละ 6 มีรายได้ 1,001-1,500 บาทต่อเดือน โดยแบ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 7.14

สมาชิกในโครงการร้อยละ 4.0 มีรายได้ต่ำกว่า 500 บาทต่อเดือน โดยเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 4.76 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 1.19 ไม่มีรายได้

สมาชิกในโครงการร้อยละ 27.0 มีรายได้ไม่แน่นอน โดยแบ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 29.76 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 22.22

หลังจากที่ได้เข้าร่วมโครงการแล้ว สมาชิกในโครงการร้อยละ 70.0 มีรายได้สูงกว่า 2,001 บาทต่อเดือน โดยแบ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว ร้อยละ 65.48 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรร้อยละ 100.0 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 88.89 สมาชิกในโครงการร้อยละ 5.0 มีรายได้ 1,501-2,000 บาทต่อเดือน โดยเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 5.95 สมาชิกในโครงการร้อยละ 3.0 มีรายได้ 1,001-1,500 บาทต่อเดือน โดยเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 3.57 สมาชิกในโครงการร้อยละ 2.0 มีรายได้ 500-1,000 บาทต่อเดือน โดยเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 1.19 และสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษ 11.11

สมาชิกในโครงการร้อยละ 2.0 มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 500 บาทต่อเดือน โดยเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 2.38

สมาชิกในโครงการร้อยละ 27.0 มีรายได้ไม่แน่นอน โดยเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 29.76 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 22.22 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 1.19 ไม่มีรายได้ (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10
จำนวน และร้อยละ ของรายได้ต่อเดือนของสมาชิกในโครงการ
จำแนกตามกลุ่มประกอบอาชีพ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผัก ไร่สารพิษ N = 9		รวม N = 100	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
<u>รายได้ต่อเดือน</u>								
- ไม่มีรายได้	1.19 (1)	1.19 (1)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)	1.0 (1)	1.0 (1)
- รายได้ ไม่แน่นอน	29.76 (25)	20.24 (17)	0.0 (0)	0.0 (0)	22.22 (2)	0.0 (0)	27.0 (27)	17.0 (17)
- ต่ำกว่า 500 บาท/เดือน	4.76 (4)	2.38 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)	4.0 (4)	2.0 (2)
- 500-1,000 บาท/เดือน	10.71 (9)	1.19 (1)	28.57 (2)	0.0 (0)	55.56 (5)	11.11 (1)	16.0 (16)	2.0 (2)
- 1,001-1,500 บาท/เดือน	7.14 (6)	3.57 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)	6.0 (6)	3.0 (3)
- 1,501-2,000 บาท/เดือน	7.14 (6)	5.95 (5)	14.29 (1)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)	7.0 (7)	5.0 (5)
- สูงกว่า 2,001 บาท/เดือน	39.29 (33)	65.48 (55)	57.14 (4)	100.0 (7)	22.22 (2)	88.89 (8)	39.0 (39)	70.0 (70)
รวม	100.0 (84)	100.0 (84)	100.0 (7)	100.0 (7)	100.0 (9)	100.0 (9)	100.0 (100)	100.0 (100)

ตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการของสมาชิกในโครงการ

จากการที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ได้ให้การอบรมเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ ความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ ความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ ผู้ศึกษาจะได้นำเสนอผลการดำเนินงานในโครงการของสมาชิกในโครงการและความคิดเห็นของสมาชิกในโครงการเกี่ยวกับโครงการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพคนเร่ร่อนเพื่อป้องกันการถูกล่อลวง เป็นประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การเข้ารับการอบรมเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ

การอบรมเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ ตามโครงการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพคนเร่ร่อนเพื่อป้องกันการถูกล่อลวง ได้ทำการอบรมให้กับสมาชิกในโครงการไปแล้วในวันที่ 19-23 มิถุนายน 2549 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ การเลี้ยงวัว การเลี้ยงสุกร การปลูกผักไร้สารพิษ และได้ให้ความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ ความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ และการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอื่นที่สมาชิกในโครงการมีความรู้และต้องการที่จะทำ รวมทั้งการให้เงินทุนในการประกอบอาชีพคนละ 6,000 บาท ซึ่งจะนำเสนอผลการศึกษาเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

การเข้ารับการอบรมเมื่อเจ้าหน้าที่ไปให้การอบรมของสมาชิกในโครงการ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 83.0 เข้าอบรมด้วยตัวเอง โดยแบ่งเป็นกลุ่มเลี้ยงวัว ร้อยละ 80.95 กลุ่มเลี้ยงสุกรร้อยละ 17.86 และกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 100.0 สมาชิกในโครงการร้อยละ 16.0 ให้สมาชิกในครอบครัวเข้าอบรมแทน ส่วนสมาชิกในโครงการร้อยละ 1.0 เข้าเป็นสมาชิกในโครงการในภายหลังจึงไม่ได้เข้ารับการอบรมด้วยตัวเอง (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11
จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการเข้ารับการอบรม
เมื่อเจ้าหน้าที่ไปให้การอบรม

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผัก ไร้สารพิษ N = 9		รวม N = 100	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- เข้ารับการอบรมด้วย ตัวเอง	68	80.95	6	85.71	9	100.00	83	83.0
- สมาชิกในครอบครัว เข้าอบรมแทน	15	17.86	1	14.29	0	0.0	16	16.0
- เข้าเป็นสมาชิก ภายหลัง	1	1.19	0	0.0	0	0.0	1	1.0
รวม	84	100.0	7	100.0	9	100.0	100	100.0

เหตุผลของการเข้าร่วมโครงการของสมาชิกในโครงการ

ในการเข้ารับการอบรมเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพนั้น สมาชิกในโครงการแต่ละคนจะมีเหตุผลในการเข้าร่วมโครงการที่แตกต่างกัน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 70.0 มีความสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการ ซึ่งแบ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวร้อยละ 67.86 กลุ่มเลี้ยงสุกรร้อยละ 71.43 และกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 88.89 สมาชิกในโครงการร้อยละ 14.0 มีเพื่อนแนะนำให้เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 13.0 มีเจ้าหน้าที่แนะนำในการเข้าร่วมโครงการ และสมาชิกในโครงการร้อยละ 3.0 มีผู้ใหญ่บ้านแนะนำเข้าเป็นสมาชิกในโครงการ (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12
จำนวน และร้อยละ จำแนกตามเหตุผลของการเข้าร่วมโครงการ
และการเข้าเป็นสมาชิกในโครงการ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผัก ไร่สารพิษ N = 9		รวม N = 100	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- สมัครใจด้วยตัวเอง	57	67.86	5	71.43	8	88.89	70	70.0
- เพื่อนชักชวน	13	15.47	1	14.29	0	0.0	14	14.0
- เจ้าหน้าที่แนะนำ	11	13.10	1	14.29	1	11.11	13	13.0
- ผู้ใหญ่บ้านแนะนำ	3	3.57	0	0.0	0	0.0	3	3.0
รวม	84	100.0	7	100.0	9	100.0	100	100.0

การคัดเลือกหัวหน้ากลุ่ม กรรมการกลุ่ม ของแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพ

การคัดเลือกหัวหน้ากลุ่มและกรรมการกลุ่มนั้น เป็นแนวทางที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้แนะนำสมาชิกในโครงการเพื่อให้สมาชิกในโครงการได้นำไปปฏิบัติเพื่อคัดเลือกหัวหน้ากลุ่ม กรรมการกลุ่มหรือตัวแทนในการดำเนินการภายในกลุ่มประกอบอาชีพ เช่น การติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ การเบิกจ่ายเงินทุนภายในกลุ่มประกอบอาชีพ เป็นต้น

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 98.0 ได้มีการคัดเลือกแล้ว โดยเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 98.80 สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรร้อยละ 85.71 และสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 88.89 สมาชิกในโครงการร้อยละ 2.0 ยังไม่ได้คัดเลือกหัวหน้ากลุ่ม กรรมการกลุ่ม หรือตัวแทนกลุ่มประกอบอาชีพ (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13
จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการคัดเลือกหัวหน้ากลุ่ม
กรรมการและตัวแทนของกลุ่มประกอบอาชีพ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผัก ไร่สารพิษ N = 9		รวม N = 100	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- คัดเลือกแล้ว	83	98.81	6	85.71	9	100.0	98	98.0
- ยังไม่ได้คัดเลือก	1	11.19	1	14.29	0	0.0	2	2.0
รวม	84	100.0	7	100.0	9	100.0	100	100.0

2. ประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพและการรับเงินทุนเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพแบบไม่ต้องจ่ายคืนหรือไม่หักดอกเบี้ย

ในการอบรมเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพนั้น สมาชิกในโครงการบางคนอาจจะเคยมีประสบการณ์ในการเข้าอบรมเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพของหน่วยงานอื่น ๆ เพราะว่าเป็นปีที่ผ่านมารัฐได้มีการส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนได้ประกอบอาชีพตามภูมิปัญญา เพราะว่า เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งในจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งผู้ศึกษาจะได้นำเสนอเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ประสบการณ์การเข้าอบรมการประกอบอาชีพของหน่วยงานอื่น

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 78.0 ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของหน่วยงานอื่น ส่วนสมาชิกในโครงการร้อยละ 22.0 เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ

จากข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากเคยเข้ารับการประกอบอาชีพของโครงการคาราวานคนจนและกลุ่มสตรีแม่บ้าน ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพให้กับสมาชิกในโครงการ (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามประสบการณ์การเข้ารับการอบรมโครงการ
การประกอบอาชีพของหน่วยงานอื่นที่มีลักษณะคล้ายกับ
โครงการของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผัก ไร่สารพิษ N = 9		รวม N = 100	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่เคย	64	76.19	7	100.0	7	77.78	78	78.0
- เคย	20	23.81	0	0.0	2	22.22	22	22.0
รวม	84	100.0	7	100.0	9	100.0	100	100.0

การเคยได้รับเงินทุนในการประกอบอาชีพแบบไม่ต้องจ่ายคืนและไม่หักดอกเบี้ย

การมอบเงินทุนในการประกอบอาชีพของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการนั้น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ให้เงินทุนคนละ 6,000 บาท เพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพให้กับสมาชิกในโครงการ โดยให้สมาชิกในโครงการเป็นผู้ดำเนินงานและจัดการเกี่ยวกับการใช้เงินทุนของแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพเอง

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 100.0 ได้รับเงินทุนในการประกอบอาชีพแล้ว สมาชิกในโครงการร้อยละ 99.0 ไม่เคยได้รับเงินทุนในการประกอบอาชีพแบบไม่ต้องจ่ายคืนและไม่หักดอกเบี้ย และสมาชิกในโครงการร้อยละ 1.0 เคยได้รับเงินทุน ซึ่งจากข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า เงินทุนที่เคยได้รับเป็นเงินที่ช่วยเหลือในการสร้างบ้านขององค์การบริหารส่วนตำบล จากการประสพวาทภัย (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามประสบการณ์เคยได้รับเงินทุนในการ
ประกอบอาชีพแบบไม่ต้องจ่ายคืนหรือไม่ต้องหักดอกเบี้ย

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผัก ไร่สารพิษ N = 9		รวม N = 100	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่เคย	1	1.19	0	0.0	0	0	1	1.0
- เคย	83	98.81	7	100.0	9	100.0	99	99.0
รวม	84	100.0	7	100.0	9	100.0	100	100.0

3. ปัจจัยที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลการมีความรู้ในการประกอบอาชีพ ความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์ และความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพของสมาชิกในโครงการ

ในการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ นั้น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ คือ การเลี้ยงวัว เลี้ยงสุกร และการปลูกผักไร่สารพิษ การประกอบอาชีพเสริมประเภทอื่น ๆ ที่สมาชิกในโครงการมีความถนัด ความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ และความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ ซึ่งกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนท้องถิ่น เช่น ปศุสัตว์อำเภอ เกษตรอำเภอ และผู้อำนวยการโรงเรียนในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการมีสัมฤทธิ์ผล ทั้งด้านการให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ ความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ ความและความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งมีปัจจัยที่ทำให้การจัดอบรมเพื่อให้ความรู้มีสัมฤทธิ์ผล ดังต่อไปนี้ คือ

การพูดคุยเพื่อทราบถึงความก้าวหน้าและปัญหาในการประกอบอาชีพ

การพูดคุยกันภายในกลุ่มเพื่อทราบถึงความก้าวหน้าและปัญหาในการประกอบอาชีพ เป็นหนึ่งในกิจกรรมที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการส่งเสริมให้สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพได้ดำเนินการ เพราะว่าการได้พูดคุยกันหรือการได้ประชุมกันเป็นการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ซึ่งจะทำให้สมาชิกในโครงการมีความรู้มีความเข้าใจในการประกอบอาชีพและมีแนวทางในการประกอบอาชีพ มีความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์ และมีความรู้ในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐเมื่อต้องการคำแนะนำหรือต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติต่อไป

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 95.0 มีการพูดคุยกันเพื่อทราบถึงความก้าวหน้าและปัญหาในการประกอบอาชีพ และสมาชิกในโครงการร้อยละ 5.0 ไม่มีการพูดคุยกัน ซึ่งจากข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า สมาชิกในโครงการไม่ได้มีการพูดคุยกัน เพราะว่าที่อยู่อาศัยอยู่ห่างกันและต้องออกไปประกอบอาชีพทั้งการรับจ้างและการประกอบอาชีพเสริมอื่น ๆ ของสมาชิกในโครงการแต่ละคน จึงทำให้ไม่มีเวลาพูดคุยกัน (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการพูดคุยกันภายในกลุ่มประกอบอาชีพ เพื่อทราบถึงความก้าวหน้าและปัญหาในการประกอบอาชีพ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผัก ไร้สารพิษ N = 9		รวม N = 100	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- มีการพูดคุย	79	97.05	7	100.0	9	100.0	95	95.0
- ไม่มีการพูดคุย	5	5.95	0	0.0	0	0.0	5	5.0
รวม	84	100.0	7	100.0	9	100.0	100	100.0

ประเด็นในการพูดคุยของสมาชิกภายในกลุ่ม

ในการพูดคุยกันและการประชุมกันนั้น สมาชิกในโครงการมีประเด็นในการพูดคุยดังนี้

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 62.02 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรและกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 100.0 มีการพูดคุยเกี่ยวกับการนำผลิตผลของกลุ่มออกไปจำหน่าย การพูดคุยกันเกี่ยวกับการนำผลิตผลของกลุ่มออกไปขายนั้น เป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในการมีรายได้ของสมาชิกในโครงการและการออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ เพราะว่าเมื่อมีรายได้แล้วสมาชิกในโครงการจะต้องมีการนำรายได้ที่ได้มารวมกันเพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ

สมาชิกในโครงการร้อยละ 70.88 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรและกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 100.0 มีการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเงินออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพและการเก็บรวบรวมเงินจากสมาชิกภายในกลุ่มประกอบอาชีพ การพูดคุยกันเกี่ยวกับเงินออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพและการเก็บรวบรวมเงินจากสมาชิกภายในกลุ่ม

ประกอบอาชีพนั้น เป็นปัจจัยส่งเสริมทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลด้านการมีความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

สมาชิกในโครงการร้อยละ 100.0 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว สมาชิกในโครงการที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรและกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 100.0 มีการพูดคุยกันเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากการประกอบอาชีพที่ได้รับการอบรม การพูดคุยเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากการประกอบอาชีพที่ได้รับการอบรมนั้นเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลด้านการสร้างอาชีพเสริมและเป็นปัจจัยส่งเสริมทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลด้านความรู้ในการประกอบอาชีพให้กับสมาชิกในโครงการ

สมาชิกในโครงการร้อยละ 37.97 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว สมาชิกในโครงการที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรร้อยละ 100.0 และกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 66.67 มีการพูดคุยเกี่ยวกับรายได้จากการประกอบอาชีพ การพูดคุยกันเกี่ยวกับรายได้ในการประกอบอาชีพเป็นปัจจัยส่งเสริมทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลใน 2 ประเด็นคือ การมีรายได้จากการประกอบอาชีพ และการออมทรัพย์ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพของสมาชิกในโครงการ (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามประเด็นที่มีการพูดคุยกัน
ของสมาชิกในโครงการ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 79		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผักไร้สาร พิษ N = 9	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- การนำผลผลิตของสมาชิก ในกลุ่มออกไปจำหน่าย	49	62.03	7	100.0	9	100.0
- จำนวนเงินออมทรัพย์และ การเก็บรวบรวม	56	70.89	7	100.0	9	100.0
- การประกอบอาชีพที่นอก เหนือจากที่ได้รับการอบรม	79	100.0	7	100.0	9	100.0
- รายได้จากการประกอบ อาชีพ	30	37.97	7	100.0	6	66.67

หมายเหตุ: คิดคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพที่มีการพูดคุยกัน

การลงพื้นที่เพื่อติดตามและให้การดูแลในการประกอบอาชีพ

การลงพื้นที่เพื่อติดตามและให้การดูแลในการประกอบอาชีพของสมาชิกในโครงการ นั้น เป็นแนวทางหนึ่งในการให้คำแนะนำและให้ความรู้เพิ่มเติมให้กับสมาชิกในโครงการ ทั้งความรู้ ในการประกอบอาชีพ ความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ และความรู้ เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ รวมทั้งการประกอบอาชีพประเภทอื่น นอกเหนือจากอาชีพที่ได้รับการอบรม เพราะว่า ในการดำเนินงานของกลุ่มประกอบอาชีพตาม โครงการนั้น สมาชิกในโครงการอาจจะประสบปัญหาในการประกอบอาชีพได้ การลงพื้นที่เพื่อ ติดตามและให้การดูแลในการประกอบอาชีพ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลต่อการ ให้ความรู้แก่สมาชิกในโครงการทั้งความรู้ในการประกอบอาชีพ ความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ และความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 91.0 มีเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เพื่อติดตาม และให้การดูแลการประกอบอาชีพของสมาชิกในโครงการ โดยแบ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบ อาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 91.67 กลุ่มเลี้ยงสุกรร้อยละ 100.0 และสมาชิกในกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ ร้อยละ 77.78 สมาชิกในโครงการร้อยละ 5.0 ไม่มีเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เพื่อติดตามและดูแลในการ ประกอบอาชีพ และสมาชิกในโครงการร้อยละ 4 ไม่ทราบ ซึ่งจากข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า สมาชิกในโครงการไม่ทราบว่าเจ้าหน้าที่ที่ลงพื้นที่ เป็นของหน่วยงานใด เพราะมีอยู่หลาย หน่วยงานที่ลงมาในเขตพื้นที่ (ตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการติดตามและการให้การดูแล
การประกอบอาชีพของเจ้าหน้าที่

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผัก ไร้สารพิษ N = 9		รวม N = 100	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ติดตามและดูแล	77	91.67	7	100.0	7	77.78	91	91.0
- ไม่มี การติดตามและ ดูแล	4	4.76	0	0.0	1	11.11	5	5.0
- ไม่ทราบ	3	3.57	0	0.0	1	11.11	4	4.0
รวม	84	100.0	7	100.0	9	100.0	100	100.0

เจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ติดตามและดูแลในการประกอบอาชีพ ในการลงพื้นที่เพื่อติดตามและให้การดูแลในการประกอบอาชีพนั้น มีหน่วยงานที่ได้ลงพื้นที่ดังต่อไปนี้

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 100.0 ที่ประกอบอาชีพเลี้ยงวัว สมาชิกในโครงการร้อยละ 100.0 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษ สมาชิกในโครงการร้อยละ 100.0 ที่ประกอบอาชีพเลี้ยงสุกร มีเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ให้การติดตามและดูแลในการประกอบอาชีพ

สมาชิกในโครงการที่ประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรและกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้พิษ ร้อยละ 100.0 มีเจ้าหน้าที่จากปศุสัตว์อำเภอในการติดตามและดูแลในการประกอบอาชีพ และร้อยละ 1.29 ที่เป็นสมาชิกกลุ่มเลี้ยงวัวมีเจ้าหน้าที่จากปศุสัตว์อำเภอในการติดตามและดูแลในการประกอบอาชีพ

สมาชิกในโครงการร้อยละ 11.68 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว ร้อยละ 57.14 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรและสมาชิกในกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 57.14 มีเจ้าหน้าที่จากเกษตรอำเภอในการติดตามและดูแลในการประกอบอาชีพ

สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวร้อยละ 57.14 ร้อยละ 85.71 ที่ประกอบอาชีพเลี้ยงสุกร และร้อยละ 71.43 ที่ประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษ มีเจ้าหน้าที่จากองค์การบริหารส่วนตำบลในการติดตามและดูแลในการประกอบอาชีพ (ตารางที่ 4.19)

ตารางที่ 4.19

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามหน่วยงานของรัฐ
ที่ให้การดูแลในการประกอบอาชีพ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 77		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ N = 7	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- กรมพัฒนาสังคม และสวัสดิการ	77	100.0	7	100.0	7	100.0
- ปศุสัตว์อำเภอ	1	1.29	7	100.0	7	100.0
- เกษตรอำเภอ	9	11.68	4	57.14	4	57.14
- องค์การบริหาร ส่วนตำบล	44	57.14	6	85.71	5	71.43

หมายเหตุ: คิดคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนสมาชิกแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพที่ได้รับการติดตามและดูแลในการประกอบอาชีพ

4. ปัจจัยที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลในการสร้างอาชีพเสริมให้กับสมาชิกในโครงการ

การดำเนินการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพนั้น เป็นการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพอาชีพเสริมแก่สมาชิกในโครงการ เพื่อให้สมาชิกในโครงการมีอาชีพเสริมทำและมีแนวทางที่หลากหลายในการประกอบอาชีพ ซึ่งก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการนั้น สมาชิกในโครงการส่วนมากจะประกอบอาชีพเสริมโดยการรับจ้าง ซึ่งในการสร้างอาชีพเสริมให้กับสมาชิกในโครงการนั้น มีปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในการสร้างอาชีพ ดังต่อไปนี้คือ

การได้มีโอกาสไปดูงานการประกอบอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพอื่น

การมีโอกาสไปดูงานการประกอบอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพอื่นนั้น เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพและเป็นการเพิ่มความรู้ในการประกอบอาชีพให้กับสมาชิกในโครงการ เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพให้กับสมาชิกในโครงการ เพื่อให้สมาชิกในโครงการสามารถนำรูปแบบหรือวิธีการในการประกอบอาชีพมาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพของตนเองได้

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 57.0 มีโอกาสในการไปดูงานการประกอบอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพอื่นและสมาชิกในโครงการร้อยละ 43.0 ไม่มีโอกาสไปดูการประกอบอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพอื่น จากข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า สมาชิกในโครงการที่ไม่มีโอกาสได้ไปดูการประกอบอาชีพอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพอื่น เพราะว่า ไม่มีเวลาไปดูและไม่ทราบว่ามีการไปดูการประกอบอาชีพของกลุ่มอื่น (ตารางที่ 4.20)

ตารางที่ 4.20

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการได้มีโอกาสไปดูการประกอบอาชีพ
ของกลุ่มประกอบอาชีพอื่นเพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผัก ไร่สารพิษ N = 9		รวม N = 100	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- มีโอกาสได้ไปดู	42	50.0	7	100.0	8	88.89	57	57.0
- ไม่มีโอกาสไปดู	42	50.0	0	0.0	1	11.11	43	43.0
รวม	84	100.0	7	100.0	9	100.0	100	100.0

เหตุผลในการไปดูงานการประกอบอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพอื่น

ในการได้ไปดูการประกอบอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพอื่นนั้น สมาชิกในโครงการมีเหตุผลในการได้ไปดูงานการประกอบอาชีพดังต่อไปนี้ คือ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกร้อยละ 9.52 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว ได้มีโอกาสไปดูการประกอบอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพอื่น เพราะเจ้าหน้าที่พาไปดู

สมาชิกในโครงการร้อยละ 66.67 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว สมาชิกในโครงการร้อยละ 100.0 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพสุกรและสมาชิกในโครงการที่อยู่กลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 100.0 มีโอกาสได้ไปดูการประกอบอาชีพอื่น เพราะว่า สมาชิกในโครงการไปดูกันเอง

สมาชิกในโครงการร้อยละ 23.08 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวมีโอกาสได้ไปดูการประกอบอาชีพของหน่วยงานอื่น โดยการส่งตัวแทนไปดู (ตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.21

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามเหตุผลที่ได้ไปดูงาน
การประกอบอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพอื่น

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 42		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ N = 8	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- เจ้าหน้าที่พาไปดู	4	9.52	0	0.0	0	0.0
- สมาชิกไปดูกันเอง	28	66.67	7	100	8	100
- ส่งตัวแทนไปดู	10	23.08	0	0.0	0	0.0

หมายเหตุ: คิดคำนวณจากค่าร้อยละจากจำนวนสมาชิกในโครงการในแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพที่มีโอกาสได้ไปดูงานการประกอบอาชีพ

เหตุผลที่ไม่ได้ไปดูการประกอบอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพอื่น

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 4.76 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว ไม่ได้ไปดูการประกอบอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพอื่น เพราะว่าเจ้าหน้าที่ไม่พาไปดู สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 83.22 ไม่มีเวลาไปดู และร้อยละ 11.09 ไม่มีทุนในการไปดู ส่วนสมาชิกในกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 1.0 ไม่มีเวลาไปดู (ตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22
จำนวน และร้อยละ จำแนกตามเหตุผลที่ไม่ได้ไปดู
การประกอบอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพอื่น

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 42		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ N = 1	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- เจ้าหน้าที่ไม่พาไปดู	2	4.76	0	0.0	0	0.0
- สมาชิกไม่มีเวลาไปดู	35	83.33	0	0.0	1	1.0
- ไม่มีทุนไปดู	5	11.90	0	0.0	0	0.0

หมายเหตุ: คิดคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนสมาชิกในโครงการในแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพที่ไม่มีโอกาสไปดูการประกอบอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพอื่น

การแนะนำสมาชิกในชุมชนเข้าร่วมกลุ่มประกอบอาชีพ

การแนะนำสมาชิกในชุมชนให้เข้าร่วมกลุ่มประกอบอาชีพนั้น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ให้การแนะนำสมาชิกในโครงการให้มีการแนะนำและชักชวนสมาชิกในชุมชนได้เข้าร่วมกลุ่มประกอบอาชีพ เพราะจะได้เป็นการสร้างเครือข่ายกลุ่มประกอบอาชีพเพื่อป้องกันการเข้ามาขอทาน และเป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดการสร้างอาชีพเสริมให้กับสมาชิกในโครงการ เพราะสมาชิกในโครงการจะได้เกิดการเรียนรู้วิธีการในการประกอบอาชีพที่ทำอยู่เพิ่มเติมและได้รู้จักวิธีการประกอบอาชีพนอกเหนือจากอาชีพที่ได้รับการอบรมจากสมาชิกในชุมชน

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 68.0 ได้มีการแนะนำและชักชวนสมาชิกในชุมชนเข้าร่วมกลุ่มประกอบอาชีพ โดยแบ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวร้อยละ 65.48 กลุ่มเลี้ยงสุกรร้อยละ 85.71 และสมาชิกกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 77.78 และสมาชิกในโครงการร้อยละ 32.0 ยังไม่ได้แนะนำและชักชวนสมาชิกในชุมชนเพื่อให้เข้าร่วมกลุ่มประกอบอาชีพ ซึ่งจากข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด สมาชิกในโครงการให้ข้อมูลว่า สมาชิกในโครงการไม่มีเวลาที่จะแนะนำเพราะต้องออกไปรับจ้างและต้องการทดลองประกอบอาชีพนี้ไปก่อนเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นจึงจะได้แนะนำให้เข้าร่วมกลุ่มประกอบอาชีพ (ตารางที่ 4.23)

ตารางที่ 4.23

จำนวน และร้อยละ การแนะนำสมาชิกในชุมชนเข้าร่วมกลุ่มประกอบอาชีพ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผัก ไร้สารพิษ N = 9		รวม N = 100	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- มีการแนะนำ	55	65.48	6	85.71	7	77.78	68	68.0
- ไม่มีคำแนะนำ	29	34.52	1	14.29	2	22.22	32	32.0
รวม	84	100.0	7	100.0	9	100.0	100	100.0

5. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ผลของการมีรายได้เพิ่มขึ้นของสมาชิกในโครงการ

การมีตลาดรับซื้อผลผลิตของกลุ่มประกอบอาชีพ

ในการอบรมเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพนั้น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้จัดหาตลาดในการรับซื้อผลผลิตของสมาชิกในโครงการ เพื่อจะได้นำผลผลิตของกลุ่มประกอบอาชีพนำมาจำหน่าย การมีตลาดในการรับซื้อนั้นเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลด้านการมีรายได้เพิ่มขึ้นของสมาชิกในโครงการ

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 76.0 มีตลาดในการรับซื้อผลผลิตของกลุ่มประกอบอาชีพ โดยแบ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 71.43 ร้อยละ 100.0 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษและร้อยละ 100.0 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกร สมาชิกในโครงการร้อยละ 28.57 ยังไม่มีตลาดในการรับซื้อผลผลิต (ตารางที่ 4.24)

ตารางที่ 4.24

จำนวน และร้อยละ การมีตลาดรับซื้อผลผลิตของกลุ่มประกอบอาชีพ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผัก ไร่สารพิษ N = 9		รวม N = 100	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- มีตลาดในการรับซื้อ	60	71.43	7	100.0	9	100.0	76	76.0
- ไม่มีตลาดในการรับซื้อ	24	28.57	0	0.0	0	0.0	24	24.0
รวม	84	100.0	7	100.0	9	100.0	100	100.0

การจัดหาตลาดโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในการมีตลาดในการรับซื้อผลผลิตของสมาชิกในโครงการนั้น เป็นแนวทางในการสร้างรายได้ให้กับสมาชิกในโครงการ และเป็นปัจจัยที่ทำให้สมาชิกในโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพ ซึ่งการมีตลาดในการรับซื้อนั้นสมาชิกในโครงการได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 100.0 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรร้อยละ 100.0 และสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร่สารพิษร้อยละ 100.0 มีตลาดในการรับซื้อผลผลิตของกลุ่มเพราะเจ้าหน้าที่จัดหาตลาดให้

สมาชิกในโครงการร้อยละ 61.67 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรและกลุ่มปลูกผักไร่สารพิษร้อยละ 100.0 มีญาติในการจัดหาตลาดให้

สมาชิกในโครงการร้อยละ 33.33 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว สมาชิกในโครงการที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรและสมาชิกในโครงการที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร่สารพิษร้อยละ 100.0 มีสมาชิกในชุมชนจัดหาตลาดในการรับซื้อผลผลิตของกลุ่มประกอบอาชีพ

สมาชิกในโครงการร้อยละ 86.67 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว ร้อยละ 77.78 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร่สารพิษ และสมาชิกในโครงการที่ประกอบอาชีพเลี้ยงสุกร ร้อยละ 100.0 มีที่ปรึกษาในกลุ่มประกอบอาชีพจัดหาตลาดให้ (ตารางที่ 4.25)

ตารางที่ 4.25
จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการจัดหาตลาด
โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 60		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ N = 9	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- เจ้าหน้าที่แนะนำ	60	100.0	7	100.0	9	100.0
- ญาติแนะนำ	37	61.67	7	100.0	9	100.0
- สมาชิกในชุมชนแนะนำ	20	33.33	7	100.0	9	100.0
- ที่ปรึกษาในกลุ่มแนะนำ	52	86.67	7	100.0	7	77.78

หมายเหตุ: คิดคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนสมาชิกในโครงการที่มีตลาดในการรับซื้อผลผลิตของสมาชิกในแต่ละกลุ่ม

2.6 การได้รับการสนับสนุนจากชุมชนและการให้ความช่วยเหลือจากชุมชน

ในการดำเนินงานตามโครงการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพคนเร็วร้อนเพื่อป้องกันการถูกล่อลวงนั้น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ดำเนินงานร่วมกับทั้งหน่วยงานภาครัฐและในส่วนท้องถิ่นเพื่อป้องกันการเข้ามาขอทานในกรุงเทพมหานครและชุมชนเมืองต่าง ๆ โดยการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้แนะนำให้สมาชิกในโครงการได้ทำการชักชวนให้สมาชิกในชุมชนให้เข้าร่วมกลุ่มประกอบอาชีพเพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายการประกอบอาชีพ เพื่อที่จะให้สมาชิกในชุมชนได้ทราบเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของสมาชิกในโครงการ และได้แลกเปลี่ยนความรู้ในการประกอบอาชีพ รวมทั้งการได้รับการสนับสนุนหรือความช่วยเหลือจากสมาชิกในชุมชน

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 87.0 ได้รับการสนับสนุนและการช่วยเหลือจากสมาชิกในชุมชน ซึ่งแบ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 85.71 กลุ่มเลี้ยงสุกรร้อยละ 85.71 และกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 100.0 สมาชิกในโครงการร้อยละ 10.0 ไม่ได้รับการสนับสนุนและการช่วยเหลือช่วยเหลือจากสมาชิกในชุมชน ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า สมาชิกในโครงการต้องการทำเองและให้ลูกหลานของตัวเองทำมากกว่า และสมาชิกในโครงการร้อยละ 3.0 ไม่ทราบว่ามีการสนับสนุนหรือการให้ความช่วยเหลือ (ตารางที่ 4.26)

ตารางที่ 4.26

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการได้รับการสนับสนุนและได้รับการช่วยเหลือจากสมาชิกในชุมชนในการประกอบอาชีพ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผัก ไร่สารพิษ N = 9		รวม N = 100	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ได้รับการสนับสนุน	72	85.71	6	85.71	100	100.0	87	87.0
- ไม่ได้รับการสนับสนุน	9	10.71	1	14.29	0	0	10	10.0
- ไม่ทราบ	3	3.57	0	0.0	0	0	3	3.0
รวม	84	100.0	7	100.0	9	100.0	100	100.0

ประเภทของการได้รับการสนับสนุนและการได้รับการช่วยเหลือ

การได้รับการสนับสนุนและการช่วยเหลือจากสมาชิกนั้น เป็นปัจจัยส่งเสริมทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลใน 2 ประเด็น คือ สัมฤทธิ์ผลในการสร้างอาชีพเสริมให้กับสมาชิกในโครงการและสัมฤทธิ์ผลต่อการมีรายเพิ่มขึ้นของสมาชิกในโครงการ

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 83.33 ที่อยู่ประกอบอาชีพเลี้ยงวัว ร้อยละ 66.67 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรและร้อยละ 33.33 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร่สารพิษ ได้รับการสนับสนุนและได้รับความช่วยเหลือจากสมาชิกในชุมชนโดยการให้คำแนะนำแนวทางในการประกอบอาชีพ การแนะนำแนวทางในการประกอบอาชีพนั้น เป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดสัมฤทธิ์ผลต่อการสร้างอาชีพเสริมให้กับสมาชิกในโครงการ เพราะว่าสมาชิกในโครงการสามารถนำมาประยุกต์รูปแบบวิธีการในการประกอบอาชีพได้

สมาชิกในโครงการร้อยละ 94.44 ที่ประกอบอาชีพเลี้ยงวัว ร้อยละ 83.33 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรและร้อยละ 77.78 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร่สารพิษได้รับการสนับสนุนและได้รับการช่วยเหลือจากสมาชิกในชุมชนโดยการซื้อผลผลิตของสมาชิกในโครงการที่สมาชิกในชุมชนได้ซื้อผลผลิตของสมาชิกในโครงการเป็นปัจจัยส่งเสริมที่ทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลของการมีรายได้เพิ่มขึ้นของสมาชิกในโครงการ (ตารางที่ 4.27)

ตารางที่ 4.27

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามประเภทการสนับสนุนและ
การได้รับความช่วยเหลือจากสมาชิกในชุมชน

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 72		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 6		กลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ N = 9	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- การให้คำแนะนำแนวทาง ในการประกอบอาชีพ	60	83.33	4	66.67	3	33.33
- การซื้อผลผลิตของกลุ่ม ประกอบอาชีพ	68	94.44	5	83.33	7	77.78

หมายเหตุ: คิดคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพที่ได้รับการ
สนับสนุนและความช่วยเหลือจากสมาชิกในชุมชน

7. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงหลังจากที่ได้ประกอบอาชีพตามโครงการ

ในการประกอบอาชีพของสมาชิกในโครงการนั้น ได้ทำให้สมาชิกในโครงการมีการ
เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในหลายประเด็น ดังต่อไปนี้คือ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวของสมาชิกในโครงการ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 59.52 ร้อยละ
85.71 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรและสมาชิกในโครงการร้อยละ 22.22 ที่อยู่กลุ่มประกอบ
อาชีพปลูกผักไร้สารพิษ หลังจากที่ได้ประกอบอาชีพแล้วทำให้มีความมั่นใจในการประกอบอาชีพ
สมาชิกที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 89.28 ร้อยละ 100.0 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยง
สุกร และสมาชิกที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 100.0 หลังจากที่ได้ประกอบ
อาชีพแล้วทำให้รู้จักการพึ่งตัวเอง (ตารางที่ 4.28)

ตารางที่ 4.28
จำนวน และร้อยละ จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง
ที่เกิดขึ้นในตัวของสมาชิกในโครงการ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ N = 9	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ทำให้มีความมั่นใจ ในการประกอบ อาชีพ	50	59.52	6	85.71	2	22.22
- ทำให้รู้จักการพึ่ง ตัวเอง	75	89.28	7	100.0	9	100.0

หมายเหตุ: คิดคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนของสมาชิกในแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพที่เลือกตอบ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของสมาชิกในโครงการ

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 51.19 สมาชิกในประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรร้อยละ 100.0 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 100.0 หลังจากที่ได้ประกอบอาชีพแล้วมีความเป็นอยู่เหมือนเดิม และสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 48.80 มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น หลังจากได้ประกอบอาชีพ (ตารางที่ 4.29)

ตารางที่ 4.29
จำนวน และร้อยละ จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง
ที่เกิดขึ้นด้านความเป็นอยู่ของสมาชิกในโครงการ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ N = 9	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ครอบครัวมีความ เป็นอยู่เหมือนเดิม	43	51.19	7	100.0	9	100.0
- ครอบครัวมีความ เป็นอยู่ที่ดีขึ้น	41	48.80	0	0.0	0	0.0

หมายเหตุ: คิดคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนของสมาชิกในแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพที่เลือกตอบ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้านการประกอบอาชีพของสมาชิกในโครงการ

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 100.0 มีอาชีพเสริมเพิ่มมากขึ้น สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 60.71 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรร้อยละ 71.43 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 100.0 หลังจากได้ประกอบอาชีพตามโครงการแล้วทำให้มีแนวทางที่หลากหลายในการประกอบอาชีพ สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 21.42 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรร้อยละ 14.29 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 22.22 ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพเสริมก่อนเข้าร่วมโครงการทุกคนอาชีพเสริมหลังเข้าร่วมโครงการ (ตารางที่ 4.30)

ตารางที่ 4.30
จำนวน และร้อยละ จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง
ด้านการประกอบอาชีพของสมาชิกในโครงการ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ N = 9	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- มีอาชีพเสริมเพิ่มมากขึ้น	84	100.0	7	100.0	9	100.0
- ทำให้มีแนวทางที่หลากหลายในการประกอบอาชีพ	51	60.71	5	71.43	9	100.0
- ทำให้ผู้ที่ไม่มีอาชีพเสริมมีอาชีพเสริมทำ	18	21.42	1	14.29	2	22.22

หมายเหตุ: คิดคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนของสมาชิกในแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพที่เลือกตอบ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับเปลี่ยนแปลงด้านรายได้ของสมาชิกในโครงการ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรและกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ ร้อยละ 100.0 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 55.95 มีรายได้จากการได้ประกอบอาชีพ สมาชิกที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 88.09 ร้อยละ 71.43 และร้อยละ 100.0 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษหลังจากที่ได้ประกอบอาชีพแล้วทำให้ลดการกู้ยืมเงินนอกระบบ (ตารางที่ 4.31)

ตารางที่ 4.31
จำนวน และร้อยละ จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง
ด้านรายได้ของสมาชิกในโครงการ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ N = 9	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- การประกอบอาชีพ ทำให้มีรายได้	47	55.95	7	100.0	9	100.0
- ลดการกู้ยืมเงิน นอกระบบ	74	88.09	5	71.43	9	100.0

หมายเหตุ: คิดคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนของสมาชิกในแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพที่เลือกตอบ

ความคิดเห็นต่อการรวมกลุ่มประกอบอาชีพ

ในการประกอบอาชีพตามโครงการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพคนเร่ร่อนเพื่อป้องกันการถูกหลอวงนั้น เจ้าหน้าที่จากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ให้สมาชิกในโครงการได้เลือกประเภทในการประกอบอาชีพและได้ให้สมาชิกในโครงการเข้าร่วมกลุ่มประกอบอาชีพ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเลี้ยงวัว กลุ่มเลี้ยงสุกรและกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ ซึ่งหลังจากได้เข้าร่วมกลุ่มและได้ประกอบอาชีพแล้ว สมาชิกในโครงการมีความคิดเห็นต่อการรวมกลุ่มประกอบอาชีพ ดังนี้คือ

สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 98.0 สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรร้อยละ 100.0 และสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 100.0 มีความเห็นว่าการรวมกลุ่มประกอบอาชีพเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 84.78 สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรร้อยละ 100.0 และสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 77.78 มีความคิดเห็นว่าการรวมกลุ่มประกอบอาชีพทำให้มีความสามัคคี

สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 22.61 สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรร้อยละ 28.57 และสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 11.11 มีความคิดเห็นว่าการรวมกลุ่มประกอบอาชีพเป็นการสร้างภาระให้กับสมาชิกภายในกลุ่มมากขึ้น (ตารางที่ 4.32)

ตารางที่ 4.32
จำนวน และร้อยละ จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
การรวมกลุ่มประกอบอาชีพ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ N = 9	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- เป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	83	98.80	7	100.0	9	100.0
- ทำให้เกิดความสามัคคี	78	84.78	7	100.0	9	100.00
- เพิ่มภาระหน้าที่ให้กับสมาชิกในโครงการ	19	22.61	2	28.57	1	11.11

หมายเหตุ: คิดคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนของสมาชิกในแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพที่เลือกตอบ

ตอนที่ 3 การประเมินผลโครงการ

จากการดำเนินงานตามโครงการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพคนเฒ่าคนแก่เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยง ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาโดยการประเมินผลตามตัวชี้วัดการประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการเป็นประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ

1. สัมฤทธิ์ผลด้านการให้ความรู้

ในการประเมินผลการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ นั้น ผู้ศึกษาได้ใช้การสนทนากลุ่มประเด็นเฉพาะ (Focus group interview) กับสมาชิกในโครงการทั้ง 3 กลุ่ม คือสมาชิกกลุ่มเลี้ยงวัว กลุ่มเลี้ยงสุกร และกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลด้านความรู้ของสมาชิกในโครงการ ซึ่งสาเหตุที่ต้องใช้การสนทนากลุ่มในการศึกษาเพื่อประเมินผลเกี่ยวกับความรู้นั้น เพราะว่า สมาชิกในโครงการมีข้อจำกัดเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร เนื่องจากสมาชิกในโครงการส่วนมากสื่อสารกันด้วยภาษาท้องถิ่น เช่น ภาษาเขมร ภาษาส่วย เป็นต้น สมาชิกใน

โครงการส่วนมากสำเร็จการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทำให้เป็นปัญหาในการทำความเข้าใจในข้อคำถามและยากในการใช้แบบวัดความรู้ในการวัดความรู้จากสมาชิกในโครงการ ซึ่งการประเมินผลในประเด็นที่เกี่ยวกับความรู้ ผู้ศึกษาได้ให้สมาชิกในโครงการประเมินตัวเองว่าสมาชิกในโครงการมีความรู้ในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้นหรือไม่ มีความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ และมีความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพหรือไม่ หลังจากที่ได้เข้ารับการอบรมจากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ซึ่งประเด็นการอบรมเพื่อให้ความรู้นั้น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ให้ความรู้ใน 3 ประเด็น คือ

1. ความรู้ในการประกอบอาชีพ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงวัว การเลี้ยงเลี้ยงสุกร การปลูกผักไร้สารพิษ รวมทั้งได้ให้ความรู้และวิธีการในการประกอบอาชีพเสริมอื่นนอกเหนือจากอาชีพที่ได้รับการอบรมเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างอาชีพเพื่อป้องกันการเข้ามาหางานทำในกรุงเทพมหานครและชุมชนเมืองต่าง ๆ

2. ความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

3. ความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ

ดังนั้น ในการประเมินผลในประเด็นที่เกี่ยวกับความรู้ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาจะได้พรรณนาเกี่ยวกับความรู้ในการประกอบอาชีพของสมาชิกในโครงการ ความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ ความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพและนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการตัดสิน ดังต่อไปนี้

1.1 ผลของความรู้ในการประกอบอาชีพ (การเลี้ยงวัว การเลี้ยงสุกร การปลูกผักไร้สารพิษ)

จากการศึกษาโดยการสนทนากลุ่ม พบว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากเป็นสมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวจำนวน 84 คน ซึ่งในการอบรมเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพนั้น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ให้ความรู้ในการเลี้ยงวัว เช่น การทำความสะอาดวัว โดยการใช้น้ำชุบน้ำดูตัววัวอาทิตย์ละ 2-3 ครั้ง การทำความสะอาดคอกวัวโดยการตักมูลวัวออกจากคอกวัวเดือนละครั้ง การรักษาสุขภาพวัว เช่น การฉีดวัคซีนให้วัว การจุดไฟไต้ยุงและไร การสังเกตเมื่อวัวป่วยและพร้อมที่จะผสมพันธุ์ การให้อาหารเสริม เช่น การให้เกลือและก้อนแคลเซียม ซึ่งสมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวมีจำนวน 84 คน ได้แบ่งย่อยออกเป็น 5 กลุ่มตามหมู่บ้านต่าง ๆ เพราะว่าที่อยู่ของสมาชิกในโครงการจะอยู่ห่างกัน คือ สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวกลุ่มที่ 1 หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 16 มีสมาชิกในกลุ่ม 14 คน มีผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตระมุงเป็นที่ปรึกษาในการประกอบอาชีพ กลุ่มที่ 2 คือสมาชิกกลุ่มเลี้ยงวัวหมู่ที่ 3 มีจำนวนสมาชิกในกลุ่ม 24 คน มีผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองอีดำเป็นที่ปรึกษาในการประกอบอาชีพ กลุ่มที่ 3 คือ สมาชิกกลุ่มเลี้ยงวัวหมู่ที่ 18 มีสมาชิกในกลุ่มจำนวน 13 คน มีผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองอีดำเป็นที่ปรึกษาในการประกอบอาชีพ กลุ่มที่ 4 คือ

สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวหมู่ที่ 2 มีสมาชิกในกลุ่มจำนวน 17 คน ซึ่งมีผู้อำนวยการบ้านกระโพเป็นที่ปรึกษาในการประกอบอาชีพ และ กลุ่มที่ 5 คือ สมาชิกกลุ่มเลี้ยงวัวบ้านอาภุ อ.จอมพระ มีจำนวนสมาชิกในกลุ่มจำนวน 16 คน ซึ่งมีผู้อำนวยการบ้านศาลาเป็นที่ปรึกษาในการประกอบอาชีพ ซึ่งจากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับความรู้ในการเลี้ยงวัวของสมาชิกในโครงการ พบว่า สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวส่วนมากมีความรู้และความเข้าใจในการเลี้ยงวัวเพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้รับ การอบรม ซึ่งสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพได้รู้จักการทำความสะอาดวัวโดยการใช้น้ำในการทำความสะอาดวัว การตัดมูลวัวออกจากคอก การฉีดวัคซีนให้วัว สามารถสังเกตอาการวัวป่วย และพร้อมที่จะผสมพันธุ์ เช่น เมื่อวัวป่วยจุมวัวจะแห้งและเมื่อพร้อมที่จะผสมพันธุ์วัวจะมีนำเหลวออกมาจากอวัยวะเพศ การให้อาหารเสริมที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นคือเกลือซึ่งสามารถป้องกันโรคปากเปื่อยในวัวได้ และการให้ก้อนแคลเซียมซึ่งสมาชิกกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวสามารถซื้อได้ที่ปศุสัตว์อำเภอ ซึ่งสาเหตุที่ทำให้สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวมีความรู้และความเข้าใจในการประกอบอาชีพเลี้ยงวัวเพิ่มขึ้น จากการสนทนากลุ่มกับสมาชิกในโครงการ พบว่า เพราะสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว ได้เข้ารับการอบรมด้วยตนเองด้วยความสมัครใจ การลงพื้นที่เพื่อติดตามและดูแลในการประกอบอาชีพเลี้ยงวัวจากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ปรึกษากลุ่มประกอบอาชีพ เกษตรอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสวนท้องถิ่น และการได้พูดคุยกันหรือประชุมกันในกลุ่มประกอบอาชีพ ซึ่งหน่วยงานที่ให้การติดตามดูแลในการประกอบอาชีพส่วนมากจะเป็นเจ้าหน้าที่จากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งในการลงพื้นที่นั้นเจ้าหน้าที่ได้ให้ความรู้และแนวทางในการแก้ไขปัญหาเมื่อประสบปัญหาในการประกอบอาชีพด้วย

จากการได้สนทนากลุ่มกับสมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวทำให้ทราบว่า ยังมีสมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวจำนวน 13 คน ที่ยังมีความเข้าใจในการเลี้ยงวัวเท่าเดิม เพราะว่า มีความรู้สึกว่า การเลี้ยงวัวเป็นอาชีพที่ทำอยู่แล้วในท้องถิ่น การเลี้ยงวัวด้วยการใช้ความรู้แบบท้องถิ่นคือการให้กินหญ้า และการให้น้ำในปริมาณที่เหมาะสมก็สามารถทำให้วัวมีสุขภาพที่ดีและเจริญเติบโตได้ และสมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวอีก 8 คน หลังจากที่ได้เข้ารับการอบรมเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพจากการสนทนากลุ่มให้ข้อมูลว่า ยังไม่เข้าใจในการเลี้ยงวัว เพราะว่าต้องออกไปรับจ้างและมีปัญหาในเรื่องของการสื่อสารจึงทำให้ไม่เข้าใจและเมื่อไม่เข้าใจแล้วไม่ไปสอบถามสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพและที่ปรึกษากลุ่มจึงทำให้ไม่มีความเข้าใจในการเลี้ยงวัว ซึ่งสมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวที่ยังไม่เข้าใจได้แนะนำให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการควรมีการให้การอบรมเป็นภาษาท้องถิ่น เพื่อให้สมาชิกในโครงการสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย

ส่วนในกลุ่มเลี้ยงสุกรนั้น สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรมีจำนวน 7 คน ซึ่งทุกคนอาศัยอยู่ในหมู่ที่ 5 จากการที่ได้สนทนากลุ่มกับสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพ พบว่า สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรมีความรู้และความเข้าใจในการเลี้ยงสุกรเพิ่มขึ้น คือ ได้รู้จักวิธีการทำ ความสะอาดสุกรอย่างถูกวิธี การฉีดวัคซีนให้สุกรเพื่อป้องกันโรคในสุกรและการให้อาหารเสริมที่หาได้ง่าย เช่น หยวกกล้วยและกระถิน ซึ่งการที่สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพส่วนมากมีความรู้และความเข้าใจในการเลี้ยงสุกรเพิ่มขึ้น เพราะว่า ได้รับการอบรมจากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ การเข้าอบรมด้วยตัวเองด้วยความสมัครใจ การให้คำแนะนำจากที่ปรึกษากลุ่มและหน่วยงานใน ส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง การลงพื้นที่เพื่อติดตามและให้การดูแลในการประกอบอาชีพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการพูดคุยกันของสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพ ซึ่งจากการสนทนากลุ่ม ยังพบว่า มีสมาชิกกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรอีก 1 คนที่มีความรู้สึกรู้ว่า มีความรู้และความเข้าใจในการเลี้ยงสุกรเท่าเดิม เพราะว่า เคยเลี้ยงสุกรมาก่อน การเลี้ยงสุกรด้วยวิธีการของเขาเองก็สามารถทำให้สุกรเจริญเติบโตและสามารถนำออกไปขายได้

สมาชิกในกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษจำนวน 9 คน จากการสนทนากับสมาชิกภายในกลุ่มประกอบอาชีพ พบว่า สมาชิกในกลุ่มส่วนมากมีความรู้สึกรู้ว่ามีความรู้และความเข้าใจในการประกอบอาชีพปลูกผักเพิ่มขึ้น เช่น ได้รู้จักวิธีการป้องกันศัตรูพืชโดยใช้สารชีวภาพ (EM) แทนการใช้สารเคมี การใช้ปุ๋ยคอกแทนปุ๋ยเคมี และการรดน้ำผักในปริมาณที่เหมาะสม การที่มีสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษมีความรู้และความเข้าใจในการปลูกผักไร้สารพิษเพิ่มขึ้น เพราะว่า ได้เข้ารับการอบรมเมื่อกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการมาจัดการอบรม การให้คำแนะนำจากที่ปรึกษากลุ่มประกอบอาชีพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ของสมาชิกภายในกลุ่มประกอบอาชีพ ส่วนอีก 1 คน จากการสนทนากลุ่มมีความรู้สึกรู้ว่า ตัวเองมีความรู้และความเข้าใจในการปลูกผักเท่าเดิม เพราะเป็นอาชีพที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่นและทำเป็นประจำและการใช้ปุ๋ยเคมี และใช้สารเคมีสามารถเร่งการเจริญเติบโตได้ดีกว่าการใช้ปุ๋ยคอกและสารชีวภาพ

ดังนั้น จากการได้สนทนากลุ่มเกี่ยวกับความรู้ในการประกอบอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพทั้ง 3 กลุ่มคือ เลี้ยงวัว เลี้ยงสุกรและการปลูกผักไร้สารพิษ สมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้และความเข้าใจในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น เช่น ได้รู้จักวิธีการในการรักษาความสะอาดวัว การรักษาสุขภาพวัว และการให้อาหารเสริมวัว การรักษาความสะอาดสุกร การรักษาสุขภาพสุกร การให้อาหารเสริมสุกร และวิธีการในการดูแลรักษาผักอย่างถูกวิธี ซึ่งปัจจัยที่ทำให้สมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้และความเข้าใจในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น เพราะว่า สมาชิกในโครงการได้รับการแนะนำและการติดตามจากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เกษตรอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ ที่ปรึกษาของกลุ่มประกอบอาชีพและหน่วยงานในส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการได้เข้ารับ

การอบรมด้วยตัวเองของสมาชิกในโครงการด้วยความสมัครใจ ซึ่งเมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์การตัดสินว่าสมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้และความเข้าใจในการประกอบอาชีพ นั่นคือ ผ่านเกณฑ์

1.2 ความรู้และวิธีการในการประกอบอาชีพเสริมอื่นนอกเหนือจากอาชีพที่ได้รับการอบรม

ในการอบรมเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพและการลงพื้นที่เพื่อติดตามการประกอบอาชีพของสมาชิกในโครงการนั้น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ให้คำแนะนำแก่สมาชิกในโครงการเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากการประกอบอาชีพที่ได้รับการอบรมที่สมาชิกในโครงการสามารถทำได้ ซึ่งจากการสนทนากลุ่มในประเด็น (Focus group interview) เกี่ยวกับการมีความรู้และวิธีการในการประกอบอาชีพเสริมอื่นนอกเหนือจากการประกอบอาชีพตามโครงการของสมาชิกในโครงการ พบว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้และวิธีการในการประกอบอาชีพเสริมอื่นนอกเหนือจากการประกอบอาชีพที่ได้รับการอบรม เช่น การทำเครื่องจักสาน การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การทอผ้าไหมและการเลี้ยงปลา เป็นต้น เพราะว่า เป็นอาชีพที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งหลังจากที่ได้เข้าเป็นสมาชิกในโครงการ สมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้สึกว่ามี ความรู้และวิธีการในการประกอบอาชีพเสริมอื่นนอกเหนือจากอาชีพที่ได้รับการอบรม เพราะว่า สมาชิกในโครงการได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ที่ลงพื้นที่ การได้รับการรับคำแนะนำจากสมาชิกในชุมชนในการประกอบอาชีพ และการได้พูดคุยกันภายในกลุ่มประกอบอาชีพ แต่สมาชิกในโครงการยังมีปัญหาเกี่ยวกับเงินทุนในการประกอบอาชีพเพราะไม่มีเงินทุนในการประกอบอาชีพที่เพียงพอ จากการสนทนากลุ่มยังพบว่า สมาชิกในโครงการบางส่วนยังไม่มีความรู้และวิธีการในการประกอบอาชีพเสริมอื่นนอกเหนือจากอาชีพที่ได้รับการอบรม โดยให้เหตุผลว่า ไม่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอื่นอีก และไม่มีเวลาที่จะเข้าอบรมโครงการอื่นอีกเพราะต้องการประกอบอาชีพหารายได้มาเลี้ยงครอบครัวและต้องการทำอาชีพที่ได้รับการอบรมให้ดีขึ้น เพราะว่าสมาชิกในโครงการจำเป็นต้องหารายได้เพื่อหาเลี้ยงครอบครัวและการใช้จ่ายในการส่งลูกเรียนหนังสือ

ดังนั้น จากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการมีความรู้และวิธีการอื่นในการประกอบอาชีพเสริมอื่นนอกเหนือจากที่รับการอบรมของสมาชิกในโครงการนั้น สมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้และวิธีการในการประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากการประกอบอาชีพที่ได้รับการอบรม เมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์การตัดสิน สมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้และวิธีการในการประกอบอาชีพเสริมอื่นนอกเหนือจากการประกอบอาชีพที่ได้รับการอบรม นั่นคือผ่านเกณฑ์

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีความรู้ของสมาชิกในโครงการเพิ่มขึ้น

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลต่อการมีความรู้เพิ่มขึ้น พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 96.10 มีความรู้เพิ่มขึ้นเพราะการได้พูดคุยกันเพื่อทราบถึงความก้าวหน้าและปัญหาในการประกอบอาชีพ สมาชิกในโครงการร้อยละ 93.50 มีความรู้เพิ่มขึ้นเพราะการลงพื้นที่

เพื่อติดตามและให้การดูแลของเจ้าหน้าที่ สมาชิกในโครงการร้อยละ 85.71 มีความรู้เพิ่มขึ้นเพราะได้เข้าอบรมด้วยตัวเอง และสมาชิกในโครงการร้อยละ 90.90 มีความรู้เพิ่มขึ้นเพราะว่ามีความสนใจในการเข้ารับการอบรม (ตารางที่ 4.33)

ตารางที่ 4.33

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการมี
ความรู้ของสมาชิกในโครงการเพิ่มขึ้น

ปัจจัยที่มีผลต่อการมี ความรู้เพิ่มขึ้น ของสมาชิกในโครงการ	มีความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้ เข้าร่วมอบรม N = 77	
	จำนวน	ร้อยละ
- การพูดคุยเพื่อทราบถึงความก้าวหน้าและปัญหาในการประกอบอาชีพ	74	96.10
- การลงพื้นที่เพื่อติดตามและให้การดูแลในการประกอบอาชีพ	72	93.50
- การเข้าอบรมด้วยเอง	66	85.71
- สนใจด้วยตัวเอง	70	90.90

หมายเหตุ: คิดคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนของสมาชิกในโครงการที่มีความรู้เพิ่มขึ้น

การนำความรู้และความเข้าใจในการเลี้ยงวัวมาปฏิบัติ

1. การดูแลรักษาความสะอาดวัว โดยการใช้น้ำชุบน้ำถูตัววัวสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง ต่อสัปดาห์ การทำความสะอาดคอกวัวเดือนละครั้ง
2. การรักษาสุขภาพวัว เช่น การฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคให้กับวัว การจุดไฟไล่ยุง และไรให้กับวัว การสังเกตอาการของวัวทั้งเวลาที่ป่วยและเมื่อพร้อมที่จะทำการผสมพันธุ์ เช่น เมื่อวัวป่วย จมูกวัวจะแห้ง เป็นต้น
3. การให้อาหารเสริมที่สมาชิกภายในกลุ่มสามารถหาได้ เช่น เกือบและก้อนแคลเซียมที่สมาชิกในโครงการสามารถซื้อก้อนแคลเซียมได้ที่ปศุสัตว์อำเภอและเกษตรอำเภอ

การนำความรู้และความเข้าใจในการเลี้ยงวัวไปปฏิบัติ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 93.65 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวได้รักษาความสะอาดวัวโดยการใช้น้ำชุบน้ำถูตัวอาทิตย์ละ 2-3 ครั้ง ดังนั้น เมื่อนำไปเทียบ

กับเกณฑ์การตัดสินร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการมีความรู้และความเข้าใจในการเลี้ยงวัวโดย การทำความสะอาดวัวโดยการใช้น้ำชุบน้ำถูตัวนั้นคือผ่านเกณฑ์

สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว ร้อยละ 15.87 ได้ทำความสะอาดคอกวัว โดยการตักมูลวัวออกจากคอกเดือนละครั้ง เมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์การตัดสินร้อยละ 60 ของสมาชิก ในโครงการได้นำความรู้และความเข้าใจในการเลี้ยงวัวไปปฏิบัติโดยการทำความสะอาดโดยการ ตักมูลวัวออกจากคอกเดือนละครั้งนั้นคือไม่ผ่านเกณฑ์

สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวร้อยละ 88.89 ได้ฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคให้กับวัว นำไป เทียบกับเกณฑ์การตัดสินร้อยละ 60 ของสมาชิกโครงการได้นำความรู้และความเข้าใจในการเลี้ยง วัวไปปฏิบัติในการรักษาสุขภาพวัวโดยการฉีดวัคซีนให้วัว นั้นคือผ่านเกณฑ์

สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวร้อยละ 17.46 ได้จุดไฟไถ่ยุ่งและไร เมื่อนำไปเทียบกับ เกณฑ์การตัดสินร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการได้นำความรู้และความเข้าใจในการเลี้ยงวัวไป ปฏิบัติโดยรักษาสุขภาพวัวโดยการจุดไฟไถ่ยุ่งและไร นั้นคือไม่ผ่านเกณฑ์

สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวร้อยละ 93.65 สามารถที่จะสังเกตได้อาการเมื่อวัวป่วยและ พร้อมที่ผสมพันธุ์ได้ เมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์การตัดสินร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการสามารถ สังเกตอาการของวัวเมื่อป่วยและพร้อมที่จะมีเพศสัมพันธ์ได้นั้นคือผ่านเกณฑ์

สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวร้อยละ 73.01 ได้ให้เกลือเป็นอาหารเสริมวัว เมื่อนำไปเทียบ กับเกณฑ์การตัดสินร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการได้ให้อาหารเสริมวัวโดยการให้เกลือนั้นคือ ผ่านเกณฑ์

สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวร้อยละ 30.15 ได้ให้ก้อนแคลเซียมเป็นอาหารเสริมให้กับวัว ซึ่งก้อนแคลเซียมสามารถไปซื้อได้ที่ปศุสัตว์อำเภอ เมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์การตัดสินร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการได้ให้อาหารเสริมวัวโดยการให้แคลเซียมนั้นคือ ไม่ผ่านเกณฑ์ (ตารางที่ 4.34)

ตารางที่ 4.34
จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการนำความรู้และ
ความเข้าใจในการเลี้ยงวัวไปปฏิบัติ

กลุ่มเลี้ยงวัว	ทำ N = 63		ไม่ทำ N = 63		เกณฑ์ การตัดสิน
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
<u>การทำความสะอาดวัว</u>					
- การใช้ผ้าชุบน้ำถูตัววัวอาทิตย์ ละ 2-3 ครั้ง	59	93.65	4	6.34	ผ่านเกณฑ์
- การตัดมูลวัวออกจากคอก เดือนละครั้ง	10	15.87	53	84.12	ไม่ผ่านเกณฑ์
<u>การรักษาสุขภาพวัว</u>					
- การฉีดยาวัคซีนให้วัว	56	88.89	7	11.11	ผ่านเกณฑ์
- การจุดไฟให้วัวเพื่อไล่ยุงและไร	11	17.46	52	82.53	ไม่ผ่านเกณฑ์
- การสังเกตเมื่อวัวป่วยและพร้อม ที่จะผสมพันธุ์	59	93.65	4	6.34	ผ่านเกณฑ์
<u>การให้อาหารเสริม</u>					
- การให้เกลือ	46	73.01	17	26.98	ผ่านเกณฑ์
- การให้แคลเซียม	19	30.15	44	69.84	ไม่ผ่านเกณฑ์

หมายเหตุ: คิดคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนสมาชิกในแต่ละโครงการที่มีความรู้และความเข้าใจ
ในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น

การนำความรู้และความเข้าใจในการเลี้ยงสุกรไปปฏิบัติ

1. การดูแลทำความสะอาดสุกร เช่น การฉีดน้ำล้างตัวสุกรและคอกสุกรเดือนละ
2-3 ครั้ง

2. การรักษาสุขภาพสุกร เช่น การฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคในสุกร

3. การให้อาหารเสริมที่สมาชิกหาได้ในพื้นที่ เช่น หยวกกล้วย กระถิน เป็นต้น

การนำความรู้และความเข้าใจในการเลี้ยงสุกรไปปฏิบัติ

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 100.0 ที่ประกอบอาชีพเลี้ยงสุกร
มีการทำความสะอาดสุกรโดยการฉีดน้ำล้างตัวสุกรและคอกสุกรเดือนละ 2-3 ครั้ง เมื่อนำไปเทียบ

กับเกณฑ์การตัดสินร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการได้นำความรู้ในการเลี้ยงสุกรไปปฏิบัติโดยการฉีดน้ำล้างสุกรและคอกสุกร นั่นคือผ่านเกณฑ์

สมาชิกในโครงการร้อยละ 83.33 ที่ประกอบอาชีพเลี้ยงสุกร ได้รับความสุขภาพของสุกรโดยการฉีดวัคซีนป้องกันโรคให้สุกร เมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์การตัดสินร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการได้นำความรู้ในการเลี้ยงสุกรไปปฏิบัติโดยฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคในสุกร นั่นคือผ่านเกณฑ์

สมาชิกในโครงการร้อยละ 50.0 ให้อาหารเสริมสุกรโดยการให้หยวกกล้วยและผักกระถิน เมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์การตัดสินร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการได้นำความรู้ในการเลี้ยงสุกรไปปฏิบัติโดยการให้อาหารเสริมสุกรโดยการให้หยวกกล้วยและกระถิน นั่นคือไม่ผ่านเกณฑ์ (ตารางที่ 4.35)

ตารางที่ 4.35

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการนำความรู้และความเข้าใจในการเลี้ยงสุกรไปปฏิบัติ

กลุ่มเลี้ยงสุกร	ทำ N = 6		ไม่ทำ N = 6		เกณฑ์การตัดสิน
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
<u>การทำความสะอาดสุกร</u>					
- การฉีดน้ำล้างตัวสุกรและคอกสุกรเดือนละ 2-3 ครั้ง	6	100.0	0	0.0	ผ่านเกณฑ์
<u>การรักษาสุขภาพสุกร</u>					
- การฉีดวัคซีนให้สุกร	5	83.33	1	16.67	ผ่านเกณฑ์
<u>การให้อาหารเสริมสุกร</u>					
- การให้หยวกกล้วยหรือกระถิน	3	50	3	50	ไม่ผ่านเกณฑ์

หมายเหตุ: คิดคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนสมาชิกในแต่ละโครงการที่มีความรู้และความเข้าใจในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น

การนำความรู้ในการปลูกผักไร้สารพิษไปปฏิบัติ

1. การรดน้ำผักในปริมาณที่เหมาะสม คือ รดน้ำเป็นประจำเช้า-เย็น
2. การใช้ปุ๋ยคอกแทนปุ๋ยเคมี
3. การใช้สารชีวภาพ (EM) แทนการใช้สารเคมีในการป้องกันศัตรูพืช

การนำความรู้และความเข้าใจในการปลูกผักไร้สารพิษไปปฏิบัติ

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 100.0 ได้รดน้ำผักเช้า-เย็น ร้อยละ 87.5 ได้ใช้ปุ๋ยคอกแทนปุ๋ยเคมี สมาชิกกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 87.5 ได้ใช้สารชีวภาพ (EM) แทนสารเคมีในการป้องกันศัตรูพืช เมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์การตัดสินร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการได้นำความรู้และความเข้าใจในการปลูกผักไร้สารพิษไปปฏิบัติทุกตัวชี้วัดนั้นคือผ่านเกณฑ์ (ตารางที่ 4.36)

ตารางที่ 4.36

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการนำความรู้และความเข้าใจ
การปลูกผักไร้สารพิษไปปฏิบัติ

กลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ	ทำ N = 6		ไม่ทำ N = 6		เกณฑ์ การตัดสิน
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
<u>การดูแลรักษาผัก</u>					
- การรดน้ำผักเช้า-เย็น	8	100.0	0	0.0	ผ่านเกณฑ์
- การใช้ปุ๋ยคอกแทนปุ๋ยเคมี	7	87.5	1	12.5	ผ่านเกณฑ์
- การใช้สารชีวภาพ (EM) แทนสารเคมีในการป้องกันศัตรูพืช	7	87.5	1	12.5	ผ่านเกณฑ์

หมายเหตุ: คิดคำนวณค่าร้อยละจากสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพที่มีความรู้และความเข้าใจในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น

1.3 ความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

ในการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ที่ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ให้ความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ให้เงินทุนในการประกอบอาชีพให้กับสมาชิกในโครงการคนละ 6,000 บาท หลังจากที่ได้รับเงินทุนในการประกอบอาชีพแล้ว สมาชิกในโครงการต้องนำเงินที่ได้รับไปรวมกันในรูปแบบของกลุ่มประกอบอาชีพและนำไปเปิดบัญชีในนามของกลุ่มประกอบอาชีพเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพ ซึ่งก่อนที่จะมีการนำเงินไปเปิดบัญชีนั้นสมาชิกภายในกลุ่มจะมีการประชุมกลุ่มประกอบอาชีพเพื่อสร้างข้อตกลงในการใช้จ่ายภายในกลุ่มและการเก็บเงินเพื่อเป็นออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบ

อาชีพจากสมาชิกภายในกลุ่มประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มทุนในการประกอบอาชีพที่ได้ไปเปิดบัญชีในนามของกลุ่มประกอบอาชีพ

จากการสนทนากลุ่มกับสมาชิกในโครงการ พบว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้สึกว่ามีความรู้และความเข้าใจในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรและปลูกผักไร้สารพิษทุกคนมีความรู้และความเข้าใจในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพนั้นสมาชิกในโครงการส่วนมากทราบถึงวิธีการการเบิกเงินออมทรัพย์ของกลุ่มประกอบอาชีพออกมาใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งสมาชิกในโครงการได้มอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มประกอบอาชีพเป็นผู้มีสิทธิในการเบิกเงินและให้คณะกรรมการกลุ่มทำบัญชีบันทึกการใช้จ่ายในกลุ่มประกอบอาชีพ

ส่วนการเก็บเงินออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพนั้น สมาชิกในโครงการได้มีการสร้างข้อตกลงกันเองในการเก็บรวบรวมเงินจากสมาชิกในแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพว่า จะเก็บคนละเท่าใด เช่น คนละ 5 บาท 20 บาท หรือ 100 บาทต่อเดือน เพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพให้กับสมาชิกในโครงการ ซึ่งจากสนทนากลุ่มกับสมาชิกในโครงการจะประสบปัญหาในการเก็บเงินจากสมาชิกในแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพ เพราะว่า สมาชิกในโครงการบางคนต้องใช้จ่ายภายในครอบครัวจึงทำให้เก็บเงินไม่ได้

จากการสนทนากลุ่มกับสมาชิกในโครงการ พบว่า ยังมีสมาชิกในโครงการส่วนน้อยซึ่งอยู่ในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวที่ยังมีไม่เข้าใจในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ โดยให้เหตุผลที่ยังไม่เข้าใจเป็นประเด็นต่าง ๆ เช่น มีข้อจำกัดในด้านการสื่อสาร ยังสับสนว่าใครเป็นผู้มีสิทธิในการเบิกเงิน เจ้าหน้าที่ที่แนะนำไม่ดีเท่าที่ควรและไม่ได้ปฏิบัติจริง

การที่สมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้และความเข้าใจในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพนั้น จากการสนทนากลุ่มสมาชิกในโครงการให้ข้อมูลว่า เพราะว่า สมาชิกโครงการส่วนมากเข้าอบรมด้วยตัวเอง ซึ่งในการอบรมนั้นเจ้าหน้าที่ได้ให้การอบรมอย่างจริงจัง การลงพื้นที่เพื่อติดตามของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การได้พูดคุยกันภายในกลุ่มประกอบอาชีพและการได้ปฏิบัติจริงหลังจากที่ได้รับการอบรม

ดังนั้น จากการนำข้อมูลการสนทนากลุ่มกับสมาชิกในโครงการเกี่ยวกับการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อสรุปเกี่ยวกับความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ ทำให้ทราบว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้และความเข้าใจในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ แต่ยังมีปัญหาในการเก็บรวบรวมเงินออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพของสมาชิกในแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพเพราะ

ว่าสมาชิกในโครงการต้องใช้จ่ายในครัวเรือน ซึ่งเมื่อนำข้อมูลการสนทนากลุ่มไปเทียบกับเกณฑ์การตัดสินว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้และความรู้ในความเข้าใจในการรวมกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ นั่นคือผ่านเกณฑ์

ปัจจัยที่ทำให้มีความรู้และความเข้าใจในการออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

ในการที่สมาชิกในโครงการมีความรู้และความเข้าใจในการรวมกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพนั้น มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีความรู้และความเข้าใจดังต่อไปนี้คือ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการ ร้อยละ 100.0 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรและกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 100.0 มีความรู้และความเข้าใจ เพราะเจ้าหน้าที่แนะนำและให้การอบรมอย่างจริงจัง

สมาชิกในโครงการร้อยละ 100.0 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรและสมาชิกในกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 100.0 มีความเข้าใจในการออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ เพราะสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการอธิบายให้กับสมาชิกที่ยังไม่เข้าใจฟัง

สมาชิกในโครงการร้อยละ 100.0 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรร้อยละ 100.0 และสมาชิกในโครงการร้อยละ 100.0 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษมีความเข้าใจเพราะได้ปฏิบัติจริงหลังจากที่ได้เข้ารับการอบรม

สมาชิกในโครงการร้อยละ 100.0 ที่ประกอบอาชีพเลี้ยงวัว สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรและกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 100.0 มีความเข้าใจเพราะที่ปรึกษากลุ่มประกอบอาชีพให้คำแนะนำและให้การดูแลเกี่ยวกับการออมทรัพย์ (ตารางที่ 4.37)

ตารางที่ 4.37
จำนวน และร้อยละ จำแนกตามปัจจัยที่ทำให้มีความรู้และความเข้าใจ
ในการออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 76		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ N = 9	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ และให้การอบรมอย่าง จริงจัง	76	100.0	7	100	9	100
- สมาชิกภายในกลุ่มช่วย เหลือซึ่งกันและกันใน การอธิบาย	76	100.0	7	100	9	100
- ได้ปฏิบัติจริงหลังจากที่ ได้เข้าร่วมการอบรม	76	100.0	7	100	9	100
- ที่ปรึกษาในกลุ่มประกอบ อาชีพให้คำแนะนำและ ให้การดูแล	76	100.0	7	100	9	100

หมายเหตุ: คิดคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่มที่มีความรู้และความเข้าใจใน
การรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

การนำความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพไปปฏิบัติ

หลังจากที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการรวมกลุ่มออม
ทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ และสมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้และความเข้าใจใน
การรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในประกอบอาชีพ ผู้ศึกษาจึงได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการนำความรู้
ไปปฏิบัติในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ โดยเป็นการประเมินผลตามตัวชี้วัด
และนำไปเทียบกับเกณฑ์การตัดสิน เป็นประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.4 การนำความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพไปปฏิบัติ
การเข้าร่วมกลุ่มประกอบอาชีพเพื่อรวมเงินเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 98.0 ได้เข้าร่วมกลุ่มเพื่อรวมเงินเป็นเงินออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพแล้ว โดยแบ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวร้อยละ 97.61 สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรร้อยละ 100.0 และสมาชิกในกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 100.0 สมาชิกในโครงการร้อยละ 2.0 ยังไม่ทราบ ซึ่งจากข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า สมาชิกในโครงการที่ไม่ทราบว่ามีการรวมเงินเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพนั้น เพราะว่า ต้องออกไปรับจ้างเลย ไม่ทราบว่ามีการเข้าร่วมกลุ่มเพื่อรวมเงินเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ เมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 60.0 ของสมาชิกในโครงการได้เข้าร่วมกลุ่มประกอบอาชีพเพื่อรวมเงินเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ นั่นคือ ผ่านเกณฑ์ (ตารางที่ 4.38)

ตารางที่ 4.38

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการเข้าร่วมกลุ่มประกอบอาชีพ
เพื่อรวมเงินเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84	กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7	กลุ่มปลูกผักไร้ สารพิษ N = 9	รวม N = 100	เกณฑ์การ ตัดสิน
- ได้เข้าร่วมกลุ่ม ประกอบอาชีพเพื่อ รวมเงินแล้ว	97.61 (82)	100 (7)	100 (9)	98.0 (98)	ผ่านเกณฑ์
- ยังไม่ได้เข้าร่วม กลุ่มประกอบ อาชีพเพื่อ รวมเงิน	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)	
- ไม่ทราบ	2.38 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)	2.0 (2)	
รวม	100.0 (84)	100.0 (7)	100.0 (9)	100.0 (100)	

การนำเงินทุนที่ได้รับไปเปิดบัญชีออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 98.0 ได้นำเงินทุนที่ได้รับคนละ 6,000 ไปเปิดบัญชีออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพแล้ว โดยเป็นสมาชิกกลุ่มเลี้ยงวัวร้อยละ 96.43 สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรร้อยละ 100.0 และสมาชิกในกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 100.0 ส่วนสมาชิกในโครงการร้อยละ 2.0 ยังไม่ได้ดำเนินการนำเงินทุนที่ได้รับไปเปิดบัญชี ซึ่งจากข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า สมาชิกในโครงการที่ยังไม่ได้ดำเนินการเพราะว่า ยังมีความสงสัยว่าใครเป็นผู้มีสิทธิในการไปเบิกเงินออมทรัพย์ออกมาใช้ได้ เมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 60.0 ของสมาชิกในโครงการได้นำเงินทุนที่ได้รับไปรวมกันเพื่อเปิดบัญชีออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ นั่นคือ ผ่านเกณฑ์ (ตารางที่ 4.39)

ตารางที่ 4.39

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการนำเงินทุนที่ได้รับไปเปิดบัญชี
เพื่อเป็นเงินออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84	กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7	กลุ่มปลูกผักไร้ สารพิษ N = 9	รวม N = 100	เกณฑ์การ ตัดสิน
- ได้นำไปเปิดบัญชี แล้ว	97.61 (82)	100.0 (7)	100.0 (9)	98.0 (98)	ผ่านเกณฑ์
- ยังไม่ได้ดำเนินการ	2.38 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)	2.0 (2)	
รวม	100.0 (84)	100.0 (7)	100.0 (9)	100.0 (100)	

การใช้เงินทุนที่เป็นออมทรัพย์มาใช้ในการประกอบอาชีพ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 88.0 ได้นำเงินออมทรัพย์ของกลุ่มประกอบอาชีพมาประกอบอาชีพแล้ว โดยสมาชิกในโครงการที่ได้นำเงินออมทรัพย์ออกมาประกอบอาชีพ คือ ร้อยละ 86.90 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว ร้อยละ 100.0 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกร และร้อยละ 88.89 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษ สมาชิกในโครงการร้อยละ 12.0 ยังไม่ได้นำเงินทุนที่ออมไว้เข้ามาประกอบอาชีพ ซึ่งจากข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า สมาชิกในโครงการที่ยังไม่ได้นำเงินทุนของกลุ่มประกอบอาชีพมาใช้เพราะว่า

ต้องการให้สมาชิกคนอื่น ๆ เบิกออกไปก่อน และสมาชิกในโครงการบางส่วนต้องไปปรับจ้างจึงอาจจะใช้เงินจากการรับจ้างเป็นทุนในการประกอบอาชีพไปก่อน เมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 60.0 ของสมาชิกในโครงการได้เบิกเงินออมทรัพย์ไปใช้ในการประกอบอาชีพแล้ว นั่นคือ ผ่านเกณฑ์ (ตารางที่ 4.40)

ตารางที่ 4.40
จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการใช้เงินทุนที่เป็นเงินออมทรัพย์
มาใช้ในการประกอบอาชีพ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84	กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7	กลุ่มปลูกผักไร้ สารพิษ N = 9	รวม N = 100	เกณฑ์การ ตัดสิน
- นำเงินมาใช้ในการประกอบอาชีพแล้ว	86.90 (73)	100 (7)	88.89 (8)	88.0 (88)	ผ่านเกณฑ์
- ยังไม่ได้นำเงินมาใช้ในการประกอบอาชีพ	13.10 (11)	0.0 (0)	11.11 (1)	12.0 (12)	
รวม	100.0 (84)	100.0 (7)	100.0 (9)	100.0 (100)	

การทำสมุดบันทึกการใช้จ่ายเงินออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 94.0 ได้ทำสมุดบันทึกการใช้จ่ายเงินออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพ โดยแบ่งเป็นสมาชิกร้อยละ 92.85 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว ร้อยละ 100.0 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรและร้อยละ 100.0 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษ สมาชิกในโครงการร้อยละ 1.0 ยังไม่ได้ทำสมุดบันทึก สมาชิกในโครงการร้อยละ 5 ไม่ทราบว่ามีการทำสมุดบันทึก ซึ่งจากข้อมูลแบบสอบถามแบบปลายเปิด พบว่า การที่สมาชิกในโครงการยังไม่ได้ทำสมุดบันทึกเพราะว่าไม่เคยเห็นสมุดบันทึกการใช้จ่ายของกลุ่มประกอบอาชีพ และสมาชิกในโครงการที่ไม่ทราบว่ามีการทำสมุดบันทึกเพราะว่า ไม่เคยได้รับทราบในการประชุมกลุ่มประกอบอาชีพหรือการพูดคุยกันภายในกลุ่ม

ประกอบอาชีพว่า มีการทำสมุดบันทึกการใช้จ่ายเงินออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพของกลุ่ม

ดังนั้น การที่สมาชิกในโครงการส่วนมากร้อยละ 94.0 มีการทำสมุดในการบันทึกการใช้จ่ายเงินออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อที่จะเก็บข้อมูลการใช้จ่ายภายในกลุ่มประกอบอาชีพ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 60.0 ของสมาชิกในโครงการมีความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ โดยการทำสมุดบันทึกการใช้จ่ายเงินออมทรัพย์ของสมาชิกในโครงการ นั้นคือผ่านเกณฑ์ (ตารางที่ 4.41)

ตารางที่ 4.41

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการทำสมุดบันทึกการใช้จ่ายเงินออมทรัพย์
เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84	กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7	กลุ่มปลูกผักไร้ สารพิษ N = 9	รวม N = 100	เกณฑ์การ ตัดสิน
- ทำสมุดบันทึก	92.85 (78)	100.0 (7)	100.0 (9)	94.0 (94)	ผ่านเกณฑ์
- ไม่ได้ทำสมุด บันทึก	1.19 (1)	0.0 (0)	0.0 (0)	1.0 (1)	
- ไม่ทราบ	5.59 (5)	0.0 (0)	0.0 (0)	5.0 (5)	
รวม	100.0 (84)	100.0 (7)	100.0 (9)	100.0 (100)	

1.5 ผลของความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ

การอบรมเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพนั้น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ เพื่อให้สมาชิกในโครงการได้ติดต่อเพื่อขอรับคำแนะนำและขอรับความช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหาในการประกอบอาชีพ ซึ่งจากการสนทนากลุ่มกับสมาชิกในโครงการ พบว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความรู้ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพโดยได้มีการพูดคุยและติดต่อกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ เช่น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เกษตรอำเภอ

ปศุสัตว์อำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจากการสนทนากลุ่มยังพบว่า มีสมาชิกในโครงการบางส่วนซึ่งเป็นส่วนน้อยที่เป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวที่ยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ และยังไม่ได้มีการพูดคุยหรือการติดต่อกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ ซึ่งสมาชิกในโครงการที่อยู่ในประกอบอาชีพเลี้ยงวัวที่ไม่มีการพูดคุยหรือติดต่อกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ ให้เหตุผลว่า ไม่ทราบว่ามีเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เพื่อติดตามการประกอบอาชีพจึงไม่ได้พูดคุยและไม่ทราบว่าต้องไปติดต่อกับใครหรือหน่วยงานใด

จากการได้สนทนากลุ่มกับสมาชิกในโครงการ พบว่า การที่สมาชิกในโครงการมีความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้นเพราะว่า การได้เข้าอบรมด้วยตัวเองด้วยความสมัครใจเพราะต้องการรู้ว่าหน่วยงานใดมีส่วนเกี่ยวข้องบ้างและการติดตามโดยการลงพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น จากข้อมูลการสนทนากลุ่มกับสมาชิกในโครงการ ซึ่งสมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ โดยมีการพูดคุยกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ การที่สมาชิกในโครงการส่วนมากได้มีการพูดคุยหรือการติดต่อกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพนั้น แสดงว่าสมาชิกในโครงการมีความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ ซึ่งเมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์การตัดสินว่า สมาชิกในโครงการส่วนมีความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ นั่นคือผ่านเกณฑ์ ซึ่งสมาชิกในโครงการมีประเด็นในการพูดคุยกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพดังต่อไปนี้

ประเด็นในการพูดคุยกับหน่วยงานของรัฐที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการ 83.75 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว สมาชิกในโครงการที่ประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรและสมาชิกในกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 100.0 มีการพูดคุยกับหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับปัญหาตลาดในการรับซื้อผลผลิตของสมาชิกภายใน

กลุ่มสมาชิกในโครงการร้อยละ 100.0 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว สมาชิกในโครงการที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรและสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 100.0 ได้มีการพูดคุยกับหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับรายได้จากการขายผลผลิตของกลุ่มประกอบอาชีพ

สมาชิกในโครงการร้อยละ 16.25 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว สมาชิกในโครงการที่ประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรและสมาชิกในโครงการที่ประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ

100.0 ได้มีการพูดคุยกับหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อรับความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ

สมาชิกในโครงการร้อยละ 93.75 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว สมาชิกในโครงการที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรและการปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 100.0 ได้มีการพูดคุยกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากการประกอบอาชีพที่ได้รับการอบรม (ตารางที่ 4.42)

ตารางที่ 4.42

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามประเด็นที่ได้พูดคุยกันกับหน่วยงานของรัฐที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 80		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7		กลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ N = 9	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ปัญหาเกี่ยวกับตลาดในการรับซื้อ	67	83.75	7	100.0	9	100.0
- รายได้จากการขายผลิตผลของกลุ่มประกอบอาชีพ	80	100.0	7	100.0	9	100.0
- การติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อรับความช่วยเหลือ	13	16.25	7	100.0	6	66.67
- การประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากการประกอบอาชีพที่ได้รับการอบรม	75	93.75	7	100.0	9	100.0

หมายเหตุ: คิดคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนสมาชิกในโครงการแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพที่ได้พูดคุยกับหน่วยงานของรัฐ

1.6 การนำความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพไปปฏิบัติ

การมีตัวแทนติดต่อกับหน่วยงานของรัฐที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 98.0 มีตัวแทนในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ โดยแบ่งเป็น ร้อยละ 98.80 ที่เป็นสมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัว ร้อยละ 85.71 ที่เป็นสมาชิกกลุ่มเลี้ยงสุกรและร้อยละ 100.0 ที่เป็นสมาชิกกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษมีตัวแทนในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ สมาชิกในโครงการร้อยละ 2.0 ไม่มีตัวแทนการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ

ดังนั้นเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การตัดสินร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการได้นำความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพไปปฏิบัติ นั่นคือ ผ่านเกณฑ์ (ตารางที่ 4.43)

ตารางที่ 4.43

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการมีตัวแทนติดต่อกับหน่วยงานของรัฐที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84	กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7	กลุ่มปลูกผักไร้ สารพิษ N = 9	รวม N = 100	เกณฑ์การ ตัดสิน
- มีตัวแทน	98.80 (83)	85.71 (6)	100.0 (9)	98.0 (98)	ผ่านเกณฑ์
- ไม่มีตัวแทน	1.19 (1)	14.29 (1)	0.0 (0)	2.0 (2)	
รวม	100.0 (84)	100.0 (7)	100.0 (9)	100.0 (100)	

ตัวแทนของกลุ่มประกอบอาชีพในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ

ในการนำความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพไปปฏิบัตินั้น สมาชิกในโครงการได้มีการคัดเลือกหัวหน้ากลุ่ม หรือว่าตัวแทนกลุ่มในการติดต่อกับ

หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ ซึ่งผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจะปฏิบัติหน้าที่แทนสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 48.19 สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรร้อยละ 100.0 และสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 66.67 มีหัวหน้ากลุ่มในการติดต่อ สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 19.27 และสมาชิกในกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 33.33 มีสมาชิกภายในกลุ่มในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ และสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 32.53 ให้ข้อมูลว่า ทุกคนในสมาชิกกลุ่มประกอบอาชีพช่วยเหลือกันในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ (ตารางที่ 4.44)

ตารางที่ 4.44

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการมีตัวแทนในการติดต่อกับหน่วยงาน
ของรัฐที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 83		กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 6		กลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ N = 9	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หัวหน้ากลุ่ม	40	48.19	6	100.0	6	66.67
สมาชิกภายในกลุ่ม	16	19.27	0	0.0	3	33.33
ทุกคนช่วยกัน	27	32.53	0	0.0	0	0.0

หมายเหตุ: คิดคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพที่มีตัวแทนติดต่อ

2. สัมฤทธิ์ผลด้านการสร้างอาชีพเสริมให้กับสมาชิกในโครงการ

การสร้างอาชีพเสริมให้กับสมาชิกในโครงการ คือ สมาชิกในโครงการทุกคนมีอาชีพเสริมทำ ประกอบอาชีพที่ได้รับการอบรมที่เดิมภูมิปัญญา และการมีอาชีพเสริมอื่นทำนอกเหนือจากอาชีพที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ให้การอบรม

2.1 อาชีพหลักก่อนหลังเข้าร่วมโครงการและอาชีพเสริมก่อน/หลังเข้าร่วมโครงการ

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการที่ประกอบอาชีพหลักโดยการทำนา หลังเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นร้อยละ +1.0 และการประกอบอาชีพหลักโดยการรับจ้างลดลงร้อยละ

-1.0 สำหรับอาชีพเสริมนั้น สมาชิกในโครงการที่ประกอบอาชีพเสริมก่อนเข้าร่วมโครงการโดยการเลี้ยงวัวกับการรับจ้างเพิ่มขึ้นร้อยละ +27.0 หลังจากได้เข้าร่วมโครงการ สมาชิกในโครงการที่ประกอบอาชีพเสริมก่อนเข้าโครงการปลูกผักกับรับจ้างเพิ่มขึ้นร้อยละ +18.0 หลังเข้าร่วมโครงการ สมาชิกในโครงการที่ประกอบอาชีพเสริมโดยการเลี้ยงวัว ปลูกผักและรับจ้าง เพิ่มขึ้นร้อยละ +19.0 หลังจากเข้าร่วมโครงการ และสมาชิกในโครงการที่ประกอบอาชีพเสริมโดยการเลี้ยงวัว เลี้ยงสุกร ปลูกผักและรับจ้าง เพิ่มขึ้นร้อยละ +1.0 หลังจากที่ได้เข้าร่วมโครงการ

สมาชิกในโครงการที่ประกอบอาชีพเสริมก่อนเข้าร่วมโครงการโดยการรับจ้าง อย่างเดียวลดลงร้อยละ -32.0 หลังจากที่ได้เข้าร่วมโครงการ สมาชิกในโครงการที่ประกอบอาชีพเสริมประเภทอื่น ๆ ก่อนเข้าร่วมโครงการลดลงร้อยละ -12.0 หลังเข้าร่วมโครงการ สมาชิกในโครงการที่ไม่มีอาชีพเสริมทำร้อยละ 21.0 นั้น หลังจากที่ได้เข้าร่วมโครงการแล้วทุกคนมีอาชีพทำ

จากข้อมูลแบบสอบถามแบบปลายเปิด พบว่า การที่สมาชิกในโครงการทุกคนมีอาชีพทำเพราะว่า การได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพ จากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการที่ได้ให้ความรู้ การได้ไปดูการประกอบอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพอื่นทำให้มีแนวทางในการประกอบอาชีพ และการได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกในชุมชนในการประกอบอาชีพโดยการให้คำแนะนำแนวทางในการประกอบอาชีพ จึงทำให้สมาชิกในโครงการเลือกที่จะประกอบอาชีพอยู่ที่ภูมิลำเนาของตัวเอง โดยการใช้เงินทุนออมทรัพย์ในการประกอบอาชีพมาใช้ในการประกอบอาชีพทั้งอาชีพที่ได้รับการอบรมและอาชีพอื่นที่นอกเหนือจากอาชีพที่ได้รับการอบรม

ดังนั้นเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การตัดสินใจ ร้อยละ 100.0 ของสมาชิกในโครงการทุกคนมีอาชีพเสริมทำ นั่นคือ ผ่านเกณฑ์ (ตารางที่ 4.45)

ตารางที่ 4.45

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการเปรียบเทียบอาชีพหลักก่อน/หลัง
เข้าร่วมโครงการ และอาชีพเสริมก่อน/หลังเข้าร่วมโครงการ

อาชีพ	ก่อน (N = 100)		หลัง (N = 100)		ร้อยละของ การลด/เพิ่ม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
<u>อาชีพหลัก</u>					
- ทำนา	95	95.0	96	96.0	+1.0
- รับจ้าง	5	5.0	4	4.0	-1.0

ตารางที่ 4.45 (ต่อ)

อาชีพ	ก่อน (N = 100)		หลัง (N = 100)		ร้อยละของการลด/เพิ่ม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
<u>การประกอบอาชีพเสริม</u>					
- ไม่ประกอบอาชีพเสริม	21	21.0	0	0.0	+21.0
- ประกอบอาชีพเสริมอื่น	15	15.0	3	3.0	-12.0
- เลี้ยงวัวกับการรับจ้าง	12	12.0	39	39.0	+27.0
- เลี้ยงวัว ปลูกผัก รับจ้าง	3	3.0	22	22.0	+19.0
- เลี้ยงวัว ปลูกผัก เลี้ยงสุกร รับจ้าง	0	0.0	1	1.0	+1.0
- ปลูกผักกับรับจ้าง	7	7.0	25	25.0	+18.0
- รับจ้างอย่างเดียว	42	42.0	10	10.0	-32.0
รวม	100	100.0	100	100.0	

2.2 การประกอบอาชีพที่ได้รับการอบรมที่ภูมิลำเนา

การอบรมเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพและการให้ทุนในการประกอบอาชีพตามโครงการนั้น มีเป้าหมายเพื่อให้สมาชิกในโครงการมีความรู้ในการประกอบอาชีพและมีทุนในการประกอบอาชีพ ประกอบอาชีพที่ได้รับการอบรมหรืออาชีพที่สมาชิกในโครงการทำอยู่ในท้องถิ่น เพื่อการป้องกันการเข้ามาขอทานในชุมชนเมืองและกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 74.0 ได้ประกอบอาชีพที่ได้รับการอบรมที่ภูมิลำเนา โดยเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 71.43 กลุ่มเลี้ยงสุกรร้อยละ 100.0 และสมาชิกในกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 77.78 ส่วนสมาชิกในโครงการร้อยละ 9.0 จะเข้ามาหางานทำในกรุงเทพมหานครและชุมชนเมือง สมาชิกในโครงการร้อยละ 17.0 จะหางานทำและประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากอาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบัน

จากข้อมูลจากแบบสอบถามแบบปลายเปิด พบว่า สมาชิกในโครงการที่จะเข้ามาหางานทำในกรุงเทพมหานคร เพราะว่าสมาชิกในบางส่วนเป็นลูกจ้างของบริษัทรับเหมาก่อสร้างจึงต้องมาทำงานอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การตัดสิน ร้อยละ 60.0 ของสมาชิกในโครงการประกอบอาชีพที่ได้รับการอบรมที่ภูมิลำเนา นั่นคือผ่านเกณฑ์ (ตารางที่ 4.46)

ตารางที่ 4.46
จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการประกอบอาชีพหลังจาก
ที่ได้เข้าร่วมโครงการของสมาชิกในโครงการ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84	กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7	กลุ่มปลูกผักไร้ สารพิษ N = 9	รวม N = 100	เกณฑ์การ ตัดสิน
- ประกอบอาชีพที่ ได้รับการอบรมที่ ภูมิลำเนา	71.43 (60)	100.0 (7)	77.78 (7)	74.0 (74)	ผ่านเกณฑ์
- เข้ามาหางานทำ ในกรุงเทพฯและ ชุมชนเมืองต่าง ๆ	10.71 (9)	0.0 (0)	0.0 (0)	9.0 (9)	
- หางานทำและ ประกอบอาชีพ เพิ่มนอกเหนือ จากอาชีพที่ทำอยู่	17.86 (15)	0.0 (0)	22.22 (2)	17.0 (17)	
รวม	100.0 (84)	100.0 (7)	100.0 (9)	100.0 (100)	

2.3 การนำเงินทุนมาประกอบอาชีพเสริมอื่นนอกเหนือจากอาชีพที่ได้รับการอบรมตาม โครงการ

การนำเงินทุนที่เป็นเงินออมทรัพย์ของกลุ่มประกอบอาชีพมาประกอบอาชีพนั้น เป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างอาชีพเสริมให้กับสมาชิกในโครงการ เพราะว่าสมาชิกในโครงการ ส่วนมากมีความรู้ในการประกอบอาชีพเสริมอื่นนอกเหนือจากที่ได้รับการอบรม แต่ไม่มีทุนในการประกอบอาชีพ

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากร้อยละ 61.0 ได้นำเงินทุนที่เป็นเงินออมทรัพย์ของกลุ่มประกอบอาชีพมาประกอบอาชีพนอกเหนือจากอาชีพที่ได้รับการอบรมแล้ว โดยเป็นสมาชิกในโครงการร้อยละ 59.52 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว ร้อยละ 42.85 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรและสมาชิกในโครงการร้อยละ 88.89 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพปลูก

ผักไร้สารพิษ สมาชิกในโครงการร้อยละ 39.0 ยังไม่ได้นำเงินทุนที่ใช้ในการประกอบอาชีพอื่น นอกเหนือจากการประกอบอาชีพทั้ง 3 ประเภท

จากข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า สมาชิกในโครงการที่ได้เบิกเงินทุนที่เป็นเงินออมทรัพย์ของกลุ่มประกอบอาชีพมาใช้ในการประกอบอาชีพนั้น สมาชิกในโครงการได้เบิกออกมาเลี้ยงปลา ปลูกพริก ทอผ้า ทำเครื่องจักสาน เช่น กล่องข้าว ชะลอมดักปลา เป็นต้น ดังนั้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 60.0 มีอาชีพเสริมทำโดยการประกอบอาชีพอื่น นอกเหนือจากการประกอบอาชีพที่ได้รับการอบรม นั่นคือ ผ่านเกณฑ์ (ตารางที่ 4.47)

ตารางที่ 4.47

จำนวน และร้อยละ การนำเงินทุนมาประกอบอาชีพเสริมอื่นนอกเหนือจาก การเลี้ยงวัว การเลี้ยงสุกร และการปลูกผักไร้สารพิษ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84	กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7	กลุ่มปลูกผักไร้ สารพิษ N = 9	รวม N = 100	เกณฑ์การ ตัดสิน
- ใช่	59.52 (50)	42.85 (3)	88.89 (8)	61.0 (61)	ผ่าน เกณฑ์
- ไม่ใช่	40.47 (34)	57.14 (4)	11.11 (1)	39.0 (39)	
รวม	100.0 (84)	100.0 (7)	100.0 (9)	100.0 (100)	

3. สัมฤทธิ์ผลการมีรายได้เพิ่มขึ้นของสมาชิกในโครงการ

การมีรายได้เพิ่มขึ้นของสมาชิกในโครงการ คือ สมาชิกในโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น มีหนี้สินลดลง มีเงินทุนในการซื้ออุปกรณ์และสิ่งที่มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพ และใช้เงินออมของกลุ่มใช้จ่ายแทนการกู้ยืมเงินนอกระบบ ซึ่งจะได้ประเมินเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

3.1 รายได้ต่อเดือนของสมาชิกในโครงการ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 1.0 ก่อนเข้าร่วมโครงการไม่มีรายได้และหลังเข้าร่วมโครงการยังคงเดิม เพราะอาชีพผลทางการเกษตรถูกน้ำท่วม สมาชิกในโครงการร้อยละ 27.0 ที่มีรายได้ไม่แน่นอนก่อนเข้าร่วมโครงการ หลังเข้าร่วมโครงการลดลงร้อยละ

-10.0 สมาชิกในโครงการที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 500 บาทต่อเดือน ลดลงร้อยละ -2.0 หลังเข้าร่วมโครงการ สมาชิกในโครงการที่มีรายได้ต่อเดือน 500-1,000 บาทต่อเดือน ลดลงร้อยละ -14.0 หลังเข้าร่วมโครงการ สมาชิกในโครงการที่มีรายได้ 1,001-1,500 บาทต่อเดือน ลดลงร้อยละ -3.0 สมาชิกในโครงการที่มีรายได้ 1,501-2,000 บาทต่อเดือน ลดลงร้อยละ -2.0 หลังเข้าร่วมโครงการ และสมาชิกในโครงการที่มีรายได้ สูงกว่า 2,000 บาทต่อเดือนเพิ่มขึ้นร้อยละ +31.0 หลังเข้าร่วมโครงการ (ตารางที่ 4.48)

ตารางที่ 4.48

จำนวน และร้อยละ จำแนกตามรายได้ต่อเดือนก่อนและหลัง
เข้าโครงการของสมาชิกในโครงการ

รายได้ของสมาชิกในโครงการ	ก่อน (N = 100)		หลัง (N = 100)		ร้อยละของ การลด/เพิ่ม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
- ไม่มีรายได้	1	1.0	1	1.0	0.0
- รายได้ไม่แน่นอน	27	27.0	17	17.0	-10.0
- ต่ำกว่า 500 บ./เดือน	4	4.0	2	2.0	-2.0
- 500-1,000 บ./เดือน	16	16.0	2	2.0	-14.0
- 1,001-1,500 บ./เดือน	6	6.0	3	3.0	-3.0
- 1,501-2,000 บ./เดือน	7	7.0	5	5.0	-2.0
- สูงกว่า 2,000 บ./เดือน	39	39.0	70	70.0	+31.0
รวม	100	100.0	100	100.0	

การมีรายได้เพิ่มขึ้นหลังเข้าร่วมโครงการ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 70.0 มีรายได้เพิ่มขึ้น สมาชิกในโครงการร้อยละ 30.0 มีรายได้เท่าเดิม

จากข้อมูลแบบสอบถามแบบปลายเปิดทำให้ทราบว่า การที่สมาชิกในโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้นนั้น มาจากการได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกในชุมชน เช่น การซื้อผลผลิตของสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพ การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐในการจัดหาตลาดในการรับซื้อผลผลิตของกลุ่มประกอบอาชีพ จึงทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้เข้าร่วมโครงการ และการได้ประกอบอาชีพเสริมที่หลากหลายขึ้น

ดังนั้นเมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์การตัดสิน สมาชิกในโครงการร้อยละ 60.0 มีรายได้จากการประกอบอาชีพตามโครงการนั้นคือผ่านเกณฑ์ (ตารางที่ 4.49)

ตารางที่ 4.49

จำนวน และร้อยละ ของสมาชิกในโครงการจำแนกตาม
รายได้หลังเข้าร่วมโครงการ

รายได้จากการประกอบอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ	เกณฑ์การตัดสิน
- เพิ่มขึ้น	70	70.0	ผ่านเกณฑ์
- เท่าเดิม	30	30.0	
รวม	100	100.0	

3.2 การมีเงินทุนในการซื้ออุปกรณ์หรือสิ่งที่มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 36.0 ได้นำเงินจากการขายผลผลิตผลไปซื้ออุปกรณ์และสิ่งที่มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพ สมาชิกในโครงการร้อยละ 61.0 ยังไม่ได้ นำเงินจากการขายผลผลิตไปซื้ออุปกรณ์และสิ่งที่มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพ สมาชิกในโครงการร้อยละ 3.0 ใช้ทุนตัวเองในการซื้ออุปกรณ์และสิ่งที่มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพ

จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด พบว่า สมาชิกในโครงการที่ได้นำเงินจากการขายผลผลิตไปซื้ออุปกรณ์และสิ่งที่มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพ เช่น นำไปซื้อพันธุ์หญ้าเพื่อมาหว่านให้วัวกิน ซื้อปุ๋ยมาใส่หญ้าเพื่อเร่งการเจริญเติบโต ซื้อท่อน้ำเพื่อต่อน้ำเข้าคอกสุกร และซื้อพันธุ์ผัก เป็นต้น ส่วนสมาชิกในโครงการที่ยังไม่ได้ นำเงินจากการขายผลผลิตไปซื้ออุปกรณ์และสิ่งที่มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพ จากข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า สมาชิกในโครงการต้องการเก็บรวบรวมเงินให้ได้มากกว่านี้ก่อนจึงจะนำไปรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพและเบิกออกมาเพื่อซื้ออุปกรณ์และสิ่งที่มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพ

ดังนั้นเมื่อนำเทียบกับเกณฑ์การตัดสินร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการมีเงินทุนซื้ออุปกรณ์และสิ่งที่มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพ นั่นคือ ไม่ผ่านเกณฑ์ (ตารางที่ 4.50)

ตารางที่ 4.50
จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการมีเงินทุนในการซื้ออุปกรณ์
หรือสิ่งที่มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84	กลุ่มเลี้ยงสุกร	กลุ่มปลูกผักไร้ สารพิษ N = 9	รวม N = 100	เกณฑ์การ ตัดสิน
- ได้นำเงินไปซื้อ อุปกรณ์และสิ่ง ที่มีความจำเป็นใน การประกอบ อาชีพ	33.33 (28)	42.85 (3)	55.56 (5)	36.0 (36)	ไม่ผ่าน เกณฑ์
- ยังไม่ได้้นำเงินไป ซื้ออุปกรณ์และ สิ่งที่มีความจำเป็น ในการ ประกอบอาชีพ	63.09 (53)	57.14 (4)	44.44 (4)	61.0 (61)	
- ใช้ทุนตัวเอง	3.57 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)	3.0 (3)	
รวม	100.0 (84)	100.0 (7)	100.0 (9)	100.0 (100)	

หนี้สินก่อนเข้าและสาเหตุของการเกิดหนี้สินของสมาชิกในโครงการ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 44.0 มีหนี้สิน ซึ่งสาเหตุของการเกิดหนี้สินนั้น สมาชิกในโครงการร้อยละ 34.0 มีสาเหตุจากการกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพ ซึ่งจากแบบสอบถามแบบปลายเปิด พบว่า การกู้ยืมนั้นเป็นการกู้ยืมจากญาติและนายทุน รวมทั้งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สมาชิกในโครงการร้อยละ 10.0 มีสาเหตุการเกิดหนี้จากการใช้จ่ายเป็นทุนการศึกษาให้กับลูก สมาชิกในโครงการร้อยละ 56.0 ไม่มีหนี้สิน (ตารางที่ 4.51)

ตารางที่ 4.51
จำนวน และร้อยละ จำแนกหนี้สินก่อนเข้าร่วมโครงการและสาเหตุ
ของการเกิดหนี้สินของสมาชิกในโครงการ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84	กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7	กลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ N = 9	รวม N = 100
- การกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพ	35.71 (30)	14.29 (1)	33.33 (3)	34.0 (34)
- การส่งลูกเรียนหนังสือ	8.33 (7)	28.57 (2)	11.11 (1)	10.0 (10)
- ไม่มีหนี้สิน	55.95 (47)	57.14 (4)	55.56 (5)	56.0 (56)
รวม	100.0 (84)	100.0 (7)	100.0 (9)	100.0 (100)

3.3 มีหนี้สินลดลง

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 56.0 ไม่มีหนี้สิน สมาชิกในโครงการร้อยละ 24.0 มีหนี้สินลดลง ซึ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวร้อยละ 23.80 ร้อยละ 28.57 ที่เป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรและกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษร้อยละ 22.22 สมาชิกในโครงการร้อยละ 20.0 ยังมีหนี้สินเท่าเดิม

ซึ่งจากข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า การที่สมาชิกในโครงการมีหนี้สินลดลงนั้น เกิดจากการที่สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้นและนำเงินนั้นไปใช้หนี้สิน รวมทั้งการได้ประกอบอาชีพเสริมตามโครงการและการประกอบอาชีพเสริมที่หลากหลายซึ่งการประกอบอาชีพเป็นแนวทางในการสร้างรายได้ แต่สมาชิกในโครงการต้องนำเงินที่ได้มานั้นมาใช้จ่ายภายในครอบครัว

ดังนั้น จากจำนวนสมาชิกในโครงการที่มีหนี้สินลดลงนำไปคิดค่านวนค่าร้อยละจากจำนวนสมาชิกในโครงการที่มีหนี้สินร้อยละ 44.0 จำนวนผู้ที่มีหนี้สินลดลงเท่ากับร้อยละ 54.54 เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การตัดสินร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการมีหนี้สินลดลง นั่นคือไม่ผ่านเกณฑ์ (ตารางที่ 4.52)

ตารางที่ 4.52
จำนวน และร้อยละ จำแนกตามหนี้สินหลังเข้าร่วมโครงการ
ของสมาชิกในโครงการ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84	กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7	กลุ่มปลูกผักไร้ สารพิษ N = 9	รวม N = 100	เกณฑ์ การตัดสิน
- ไม่มีหนี้สิน	55.95 (47)	71.43 (5)	44.44 (4)	56.0 (56)	ไม่ผ่าน เกณฑ์
- หนี้สินมีเท่าเดิม	20.24 (17)	0.0 (0)	33.33 (3)	20.0 (20)	
- หนี้สินลดลง	23.80 (20)	28.57 (2)	22.22 (2)	24.0 (24)	
รวม	100.0 (84)	100.0 (7)	100.0 (9)	100.0 (100)	

3.4 การใช้จ่ายเงินออมทรัพย์ของกลุ่มประกอบอาชีพแทนการกู้ยืมเงินนอกระบบ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 62.0 ได้นำเงินออมทรัพย์ของกลุ่มประกอบอาชีพมาใช้แทนที่จะไปกู้ยืมเงินนอกระบบ ซึ่งจากข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า สมาชิกในโครงการได้นำเงินออมทรัพย์มาใช้จ่ายในครอบครัว เบิกมาใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ เช่น การซื้อพันธุ์ผัก การซื้ออาหารเสริมให้สุกร เป็นต้น โดยแบ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัว ร้อยละ 60.71 กลุ่มเลี้ยงสุกรร้อยละ 71.43 และสมาชิกในกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ ร้อยละ 66.67 สมาชิกในโครงการร้อยละ 38.0 ยังไม่ได้นำเงินออมทรัพย์ของกลุ่มประกอบอาชีพใช้ ซึ่งจากข้อมูลจากแบบสอบถามแบบปลายเปิด พบว่า สมาชิกในโครงการยังพอมีเงินทุนของตัวเองในการใช้จ่าย ดังนั้นเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การตัดสินร้อยละ 60 ได้ใช้เงินออมทรัพย์ของกลุ่มประกอบอาชีพใช้แทนการกู้ยืมเงินนอกระบบนั้นคือผ่านเกณฑ์ (ตารางที่ 4.53)

ตารางที่ 4.53
จำนวน และร้อยละ จำแนกตามการใช้เงินออมทรัพย์ของ
กลุ่มประกอบอาชีพแทนการกู้ยืมเงินนอกระบบ

กลุ่มประกอบอาชีพ	กลุ่มเลี้ยงวัว N = 84	กลุ่มเลี้ยงสุกร N = 7	กลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ N = 9	รวม N = 100	เกณฑ์การตัดสิน
- ใช่	60.71 (51)	71.43 (5)	66.67 (6)	62.0 (62)	ผ่านเกณฑ์
- ไม่ใช่	39.20 (33)	28.57 (2)	33.33 (3)	38.0 (38)	
รวม	100.0 (84)	100.0 (7)	100.0 (9)	100.0 (100)	

ความคิดเห็นของสมาชิกในต่อโครงการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพคนเร็วร้อนเพื่อป้องกันการถูกล่อลวง

จากการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพคนเร็วร้อนเพื่อป้องกันการถูกล่อลวง พบว่า สมาชิกในโครงการมีความคิดเห็นว่า หลังจากที่ได้เข้ารับการอบรมแล้วทำให้มีความรู้ในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น และมีความคิดเห็นในระดับมากเกี่ยวกับการมีทางเลือกในการประกอบอาชีพ สมาชิกในโครงการมีความเห็นในระดับมากเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพหลังจากที่ได้เข้าร่วมอบรม สมาชิกในโครงการมีความคิดเห็นในระดับมากเกี่ยวกับการได้พูดคุยกันภายในกลุ่มประกอบอาชีพและมีความพึงพอใจในระดับมากหลังจากที่ได้เข้าร่วมกลุ่มและได้นำเงินไปรวมกันเพื่อเป็นเงินออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ สมาชิกในโครงการมีความพึงพอใจในระดับมากกับการมีหัวหน้ากลุ่ม ตัวแทนกลุ่ม และคณะกรรมการกลุ่มประกอบอาชีพได้ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกภายในกลุ่มประกอบอาชีพ

สมาชิกในโครงการมีความคิดเห็นระดับปานกลางเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ปศุสัตว์อำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบล ของหัวหน้ากลุ่ม ตัวแทนกลุ่ม และคณะกรรมการกลุ่ม สมาชิกในโครงการมีความคิดเห็นต่อรายได้ที่ได้จากการประกอบอาชีพในระดับปานกลาง และมีความพึงพอใจในระดับปานกลางกับรายได้ที่ได้มาจากการประกอบอาชีพ สมาชิกในโครงการมีความคิดเห็นในระดับปานกลางเกี่ยวกับ

การประกอบอาชีพเสริมหลายอย่างแล้วทำให้มีความมั่นคง และครอบครัวยังมีความเป็นอยู่เหมือนเดิม (ตารางที่ 4.54)

ตารางที่ 4.54
จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตาม
ความคิดเห็นของสมาชิกในโครงการฟื้นฟูและพัฒนา
ศักยภาพคนเร่ร่อนเพื่อป้องกันการถูกหลอกลวง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					การแปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย	\bar{X}	S.D.	
1. มีความรู้และความเข้าใจในการประกอบอาชีพมากขึ้น	47.0 (47)	51.0 (51)	2.0 (2)	2.45	.53889	มาก
2. มีทางเลือกที่จะประกอบอาชีพ	47.0 (47)	44.0 (44)	9.0 (9)	2.38	.64792	มาก
3. ได้รู้จักแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพ	51.0 (51)	42.0 (42)	7.0 (7)	2.44	.62474	มาก
4. ภายในกลุ่มประกอบอาชีพของท่านได้มีการพูดคุยกันเพื่อให้มีความเข้าใจกันในการประกอบอาชีพ	63.0 (63)	31.0 (31)	6.0 (6)	2.57	.60728	มาก
5. มีการได้นำเงินไปรวมกันเพื่อเป็นเงินออมทรัพย์ในการประกอบอาชีพ	54.0 (54)	41.0 (41)	5.0 (5)	2.49	.59450	มาก
6. หัวหน้ากลุ่ม ตัวแทนกลุ่ม และคณะกรรมการกลุ่มประกอบอาชีพได้ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกภายในกลุ่ม	50.0 (50)	45.0 (45)	5.0 (5)	2.45	.59246	มาก

ตารางที่ 4.54 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					การแปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย	\bar{x}	S.D.	
7. หัวหน้ากลุ่ม ตัวแทนกลุ่ม และ คณะกรรมการกลุ่มได้มีการติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ปศุสัตว์อำเภอ เกษตรอำเภอ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น	38.0 (38)	47.0 (47)	15.0 (15)	2.23	.69420	ปานกลาง
8. มีรายได้หลังเข้าร่วมโครงการ	9.0 (9)	64.0 (64)	27.0 (27)	1.82	.57525	ปานกลาง
9. พึงพอใจกับรายได้ในการประกอบอาชีพ	15.0 (15)	57.0 (57)	28.0 (28)	1.87	.64597	ปานกลาง
10. มีความมั่นคงในรายได้หลังเข้าร่วมโครงการ	9.0 (9)	59.0 (59)	32.0 (32)	1.77	.60059	ปานกลาง
11. ครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	12.0 (12)	70.0 (70)	18.0 (18)	1.94	.54717	ปานกลาง

สรุปการประเมินผลตามตัวชี้วัด

จากการที่ได้ประเมินผลโครงการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพคนเร่ร่อนเพื่อป้องกันการถูกล่อลวง ตามตัวชี้วัดที่ได้สร้างขึ้น ซึ่งเป็นการประเมินผลโครงการหลังจากที่โครงการได้สิ้นสุดลง (Summative Evaluation) ในการประเมินผลโครงการในครั้งนี้เป็นการประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งจากการที่ได้ทำการประเมินมีทั้งประเด็นที่ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์ ซึ่งกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการต้องปรับปรุงและแก้ไข ซึ่งผู้ศึกษาจะสรุปเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.55
สรุปการประเมินผลโครงการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพ
คนเร่ร่อนเพื่อป้องกันการถูกล่อลวง

ประเด็นในการประเมินผล	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตัดสิน	ผ่าน/ไม่ผ่านเกณฑ์การตัดสิน
1. สัมฤทธิ์ผลของการให้ความรู้			
1.1 ผลของความรู้ในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกในโครงการมีความรู้และความเข้าใจในการประกอบอาชีพ เลี้ยงวัว เลี้ยงสุกรและการปลูกผักไร้สารพิษเพิ่มขึ้น	สมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์
	2. สมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้และวิธีการประกอบอาชีพเสริมอื่นนอกเหนือจากการประกอบอาชีพที่ได้รับการอบรม	สมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์
1.2 การนำความรู้ไปในการประกอบอาชีพไปปฏิบัติ	(ก) <u>ความรู้ในการเลี้ยงวัว</u> <u>การดูแลรักษาความสะอาดวัว</u>		
	1. การใช้ผ้าชุบน้ำถูตัววัวอาทิตย์ละ 2-3 ครั้ง	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์
	2. การตัดมูลวัวออกจากคอกเดือนละครั้ง	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์
	<u>การรักษาสุขภาพวัว</u>		
	1. การฉีดยาคีซินให้วัว	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์
	2. การจุดไฟให้วัวเพื่อไล่ยุงและไร	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ไม่ผ่านเกณฑ์

ตารางที่ 4.55 (ต่อ)

ประเด็นในการประเมินผล	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตัดสิน	ผ่าน/ไม่ผ่านเกณฑ์การตัดสิน
1.2 การนำความรู้ไปในการประกอบอาชีพไปปฏิบัติ (ต่อ)	3. การสังเกตเมื่อวัวป่วยและพร้อมที่จะผสมพันธุ์ได้ <u>การให้อาหารเสริม</u>	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์
	1. การให้เกลือ	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์
	2. การให้ก้อนแคลเซียม	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ไม่ผ่านเกณฑ์
	(ข) <u>ความรู้ในการเลี้ยงสุกร</u> <u>การทำความสะอาดสุกรและคอกสุกร</u>	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์
	1. การฉีดน้ำล้างตัวสุกรและคอกสุกรเดือนละ 2-3 ครั้ง	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์
	<u>การรักษาสุขภาพของสุกร</u>	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์
	1. การฉีดวัคซีนให้สุกร	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์
	<u>การให้อาหารเสริมสุกร</u>	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ไม่ผ่านเกณฑ์
	(ค) <u>ความรู้ในการปลูกผักไร้สารพิษ</u>	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์
	1. การรดน้ำผักเช้า-เย็น	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์
	2. การใช้ปุ๋ยคอกแทนปุ๋ยเคมี	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์
	3. การใช้สารชีวภาพ (EM) แทนการใช้สารเคมีในการป้องกันศัตรูพืช	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์

ตารางที่ 4.55 (ต่อ)

ประเด็นในการประเมินผล	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตัดสิน	ผ่าน/ไม่ผ่านเกณฑ์การตัดสิน
1.3 ผลของความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	1. มีความรู้และความเข้าใจในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	สมาชิกในโครงการส่วนมาก	ผ่านเกณฑ์
1.4 การนำความรู้ไปปฏิบัติ	1. การเข้าร่วมกลุ่มประกอบอาชีพเพื่อรวมเงินเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ 2. การนำเงินที่ได้นำไปเปิดบัญชีเพื่อเป็นเงินออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ 3. การใช้เงินที่เป็นเงินออมทรัพย์มาใช้ในการประกอบอาชีพ 4. การทำสมุดบันทึกการใช้จ่ายเงินออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์ ผ่านเกณฑ์ ผ่านเกณฑ์ ผ่านเกณฑ์
1.5 ผลของความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกในโครงการมีความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ	สมาชิกในโครงการส่วนมาก	ผ่านเกณฑ์

ตารางที่ 4.55 (ต่อ)

ประเด็นในการประเมินผล	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตัดสิน	ผ่าน/ไม่ผ่านเกณฑ์การตัดสิน
1.6 การนำความรู้ไปปฏิบัติ	1. การมีตัวแทนติดต่อกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์
2. สัมฤทธิผล การสร้างอาชีพเสริม	1. มีอาชีพเสริมทำทุกคน	ร้อยละ 100 ของสมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์
	2. ประกอบอาชีพที่ได้รับการอบรมที่ภูมิลำเนา	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์
	3. มีอาชีพเสริมอื่นทำนอกเหนือจากอาชีพที่ได้รับการอบรม	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์
3. สัมฤทธิผล ด้านการมีรายได้สมาชิกในโครงการ	1. มีรายได้เพิ่มขึ้นหลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์
	2. มีเงินทุนในการซื้ออุปกรณ์และสิ่งที่มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพ	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ไม่ผ่านเกณฑ์
	3. มีหนี้สินลดลง	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ไม่ผ่านเกณฑ์
	4. ใช้เงินออมทรัพย์ของกลุ่มประกอบอาชีพแทนกู้ยืมเงินนอกระบบ	ร้อยละ 60 ของสมาชิกในโครงการ	ผ่านเกณฑ์

การอภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง “การประเมินผลโครงการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพคนเร่ร่อนเพื่อป้องกันการถูกล่อลวง : กรณีศึกษา อ.ท่าตูม และ อ.จอมพระ จ.สุรินทร์” พบประเด็นสำคัญในการนำมาอภิปรายผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. สัมฤทธิ์ผลการให้ความรู้แก่สมาชิกในโครงการ

ในการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้แก่สมาชิกในโครงการนั้น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มเลี้ยงวัว กลุ่มเลี้ยงสุกรและกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษ ความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ ความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ และในการลงพื้นที่เพื่อติดตามและให้การดูแลในการประกอบอาชีพนั้น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ให้ความรู้และวิธีการในการประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากอาชีพที่ได้รับการอบรม จากสัมฤทธิ์ผลของการให้ความรู้แก่สมาชิกในโครงการ พบว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้ในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น ซึ่งจากการศึกษา พบว่า สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวส่วนมากมีความรู้เพิ่มขึ้น แต่สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวที่มีความรู้เพิ่มขึ้นไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในการเลี้ยงวัวได้ทุกประเด็น ซึ่งจากสัมฤทธิ์ผลของการมีความรู้เพิ่มขึ้นของสมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัว อาจจะมีสาเหตุมาจากการที่สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวจบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มากกว่าสมาชิกในโครงการที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพอื่น ซึ่งจากการศึกษา พบว่า สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงวัวร้อยละ 26.20 สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และร้อยละ 2.38 สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และอาจจะมีสาเหตุอื่นที่เป็นปัจจัยทำให้สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวมีความรู้เพิ่มขึ้น เช่น สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพมีความสนใจในการเข้าอบรมด้วยตัวเอง การได้พูดคุยกันเพื่อทราบถึงความก้าวหน้าและปัญหาในการประกอบอาชีพ และการลงพื้นที่เพื่อติดตามและให้การดูแลในการประกอบอาชีพของเจ้าหน้าที่จึงทำให้สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงวัวมีความรู้และความเข้าใจในการประกอบอาชีพเลี้ยงวัวเพิ่มขึ้น

สำหรับสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกร พบว่า สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรส่วนมากมีความรู้ในการเลี้ยงสุกรเพิ่มขึ้น แต่สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรที่มีความรู้เพิ่มขึ้นไม่สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ทุกประเด็น จากสัมฤทธิ์ผลการให้ความรู้ในการเลี้ยงสุกร ซึ่งสมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรส่วนมากมีความรู้เพิ่มขึ้น อาจจะมีสาเหตุมาจากการที่สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพ

เลี้ยงสุกรมีจำนวนน้อยจึงทำให้การติดตามและการให้การดูแลของเจ้าหน้าที่ทั่วถึง ซึ่งจากการศึกษาพบว่า สมาชิกในกลุ่มเลี้ยงสุกรร้อยละ 100.0 ได้รับการติดตามและดูแลในการเลี้ยงสุกรและในการประกอบอาชีพอื่นจากเจ้าหน้าที่ เช่น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ปศุสัตว์อำเภอ และองค์การบริหารส่วนตำบล การเข้าอบรมด้วยตัวและการเข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ รวมทั้งการได้พูดคุยกันภายในกลุ่มซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้สมาชิกในกลุ่มมีความรู้ในการเลี้ยงสุกรเพิ่มขึ้น

ส่วนสมาชิกในกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษนั้น พบว่า สมาชิกในกลุ่มปลูกผักไร้สารพิษส่วนมากมีความรู้ในการปลูกผักไร้สารพิษเพิ่มขึ้น ซึ่งในการนำความรู้ไปปฏิบัตินั้นสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติผ่านเกณฑ์การตัดสินของโครงการได้ทุกประเด็น การที่สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษมีความรู้เพิ่มขึ้นนั้น อาจจะมีสาเหตุมาจากการที่สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพมีจำนวนน้อยจึงทำให้การดำเนินของเจ้าหน้าที่และการดำเนินการในกลุ่มประกอบอาชีพของสมาชิกในกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การติดตามและดูแลในการประกอบอาชีพของเจ้าหน้าที่ การพูดคุยกันภายในกลุ่มประกอบอาชีพเพื่อทราบถึงความก้าวหน้าของกลุ่มประกอบอาชีพ การเข้าอบรมด้วยตัวเองและสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพมีความสมัครใจในการเข้าร่วมการอบรม

ในการอบรมเพื่อให้ความรู้แก่สมาชิกในโครงการ กรมพัฒนาสังคมได้ให้ความรู้และให้การแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริมประเภทอื่นนอกเหนือจากการประกอบอาชีพที่ให้การอบรมแก่สมาชิกในโครงการ ซึ่งจากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้และวิธีการในการประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากอาชีพที่ได้รับการอบรม เช่น การทำเครื่องจักสาน ปลูกพริก การทอผ้าและการเลี้ยงปลา เป็นต้นอาชีพเหล่านี้เป็นอาชีพที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่น ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 61.0 ได้ประกอบอาชีพเสริมอื่นนอกเหนือจากอาชีพที่ได้รับการอบรม การที่สมาชิกในโครงการมีความรู้และวิธีการในการประกอบอาชีพเสริมอื่นเพิ่มขึ้นอาจจะมีสาเหตุมาจากสมาชิกในโครงการส่วนมากเข้าอบรมด้วยตัวเอง มีความสมัครใจในการเข้าร่วมโครงการ การเข้าอบรมด้วยตัวเอง การได้รับการติดตามและดูแลจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การได้พูดคุยกันภายในกลุ่มประกอบอาชีพ และระดับการศึกษาของสมาชิกในโครงการ ซึ่งจากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 25.0 สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และบางส่วนสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทั้งการได้รับการสนับสนุนและความช่วยเหลือในการแนะนำจากสมาชิกในชุมชน ซึ่งจะทำให้สมาชิกในโครงการได้เรียนรู้แนวทางในการประกอบอาชีพจากสมาชิกในชุมชน

ผลของความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

การให้ความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ เป็นประเด็นหนึ่งที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ให้ความรู้แก่สมาชิกในโครงการ จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้และความเข้าใจในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ และได้นำความรู้ความเข้าใจไปปฏิบัติ เช่น สมาชิกในโครงการร้อยละ 98.0 ได้เข้าร่วมกลุ่มประกอบอาชีพเพื่อรวมเงินเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ ร้อยละ 98.0 ได้นำเงินทุนที่ได้รับไปเปิดบัญชีเพื่อเป็นเงินออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพอาชีพ ร้อยละ 88.0 ได้นำเงินทุนที่เป็นเงินออมทรัพย์มาประกอบอาชีพและได้ทำสมุดบันทึกการใช้จ่ายการใช้จ่ายเงินออมทรัพย์ของกลุ่มประกอบอาชีพ ซึ่งการที่สมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ อาจจะมีสาเหตุมาจากการได้รับการแนะนำและการอบรมอย่างจริงจังของเจ้าหน้าที่ สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพช่วยเหลือกันในการอธิบายให้กับสมาชิกในโครงการที่ยังไม่เข้าใจ สมาชิกในโครงการได้ปฏิบัติจริงและที่ปรึกษากลุ่มประกอบอาชีพแนะนำ เป็นต้น

ผลของความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ

การให้ความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ หลังจากที่ได้รับการอบรม พบว่า สมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ โดยสมาชิกในโครงการได้พูดคุยกับหน่วยงานของรัฐที่ให้ความช่วยเหลือ เช่น การพูดคุยเกี่ยวกับตลาดในการรับซื้อ รายได้จากการขายผลผลิตของกลุ่มประกอบอาชีพ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อขอรับความช่วยเหลือ การประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากอาชีพที่ได้รับ การอบรม ซึ่งในการติดต่อกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพนั้น สมาชิกได้มีการคัดเลือกตัวแทนในการติดต่อ ซึ่งการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 98.0 มีตัวแทนในการติดต่อกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ ซึ่งจากสัมฤทธิ์ผลด้านการมีความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ อาจจะมีสาเหตุมาจากการที่สมาชิกในโครงการได้พูดคุยกันเพื่อทราบถึงปัญหาและความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ การที่สมาชิกในโครงการเข้าอบรมด้วยตัวเองและมีความสมัครใจในการเข้าอบรม ซึ่งจากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 85.71 ที่เข้าอบรมด้วยตัวเอง และร้อยละ 90.90 ที่มีความสมัครใจในการเข้าร่วมโครงการมีความรู้และความเข้าใจเพิ่มขึ้น

ดังนั้น จากการประเมินผลโครงการด้านการให้ความรู้แก่สมาชิกในโครงการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ความรู้ในการประกอบอาชีพ ความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ และความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพในภาพรวมไม่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด การดำเนินงานตามโครงการเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพแก่สมาชิกใน

โครงการมีความสอดคล้องเฉพาะแต่กับวิธีการในการแก้ไขปัญหาการขอทานของ จูทามาต ศรีจามร (2518) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของคนไร้ที่พึ่งในสถานสงเคราะห์คนไร้ที่พึ่ง ัญบุรี จ.ปทุมธานี และได้เสนอวิธีการในการแก้ไขปัญหาการขอทาน คือการให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ โดยมีการฝึกอาชีพให้กับผู้ที่เป็นคนขอทาน ตามสาขาการประกอบอาชีพต่าง ๆ เช่น เกษตรกรรม คหกรรม จักสาน เป็นต้น และยังมีความสอดคล้องกับวิธีการของ วรธนา อรรถกุล (2543) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการจัดการปัญหาขอทานในทศวรรษหน้าได้เสนอวิธีการในการแก้ไขปัญหาคนขอทานโดยการฝึกอาชีพ เพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานให้มีประสิทธิภาพตามความต้องการของตลาดแรงงานและความต้องการของท้องถิ่น

แต่ทว่า สัมฤทธิ์ผลของการมีความรู้ในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้นของสมาชิกในโครงการ ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใด เพราะว่าการอบรมเพื่อให้ความรู้ของกรมพัฒนาสังคม และสวัสดิการเป็นโครงการแรกที่ได้อบรมกับกลุ่มคนขอทานที่ได้จากผลการสำรวจและให้สมาชิกในโครงการที่เคยมีประสบการณ์การขอทานได้ประกอบอาชีพตามที่ตัวเองถนัด รวมทั้งเป็นการปฏิบัติการนอกสถานสงเคราะห์เป็นโครงการแรก ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ สมพงษ์ จิตระดับ (2540) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมเด็กเร่ร่อนข้างถนนที่เจ้าหน้าที่จะต้องให้การตระหนัก ซึ่งการปฏิบัติงานในรูปแบบของสถานสงเคราะห์ไม่อาจที่จะแก้ไขปัญหาคนขอทานหรือคนเร่ร่อนได้ การให้คนขอทานหรือคนเร่ร่อนเข้าไปอยู่ในสถานสงเคราะห์เป็นเหมือนกับการกักขังพวกเขา การจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ตามโครงการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพคนเร่ร่อนเพื่อป้องกันการถูกล่อลวงเป็นการจัดอบรมเพื่อให้ความช่วยเหลือกับคนขอทานที่ไม่ได้จัดขึ้นในสถานสงเคราะห์ แต่เปลี่ยนมาเป็นการลงติดตามในพื้นที่และให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ รวมทั้งให้ทุนในการประกอบอาชีพที่ภูมิลำเนา เพื่อให้สมาชิกในโครงการได้ประกอบอาชีพตามความถนัดและสอดคล้องกับความรู้ของตัวเอง เพื่อไม่ให้สมาชิกในโครงการเกิดความรู้สึกว่าการควบคุม โดยการให้สิทธิกับแต่ละกลุ่มประกอบอาชีพได้คัดเลือกหัวหน้า กรรมการกลุ่มเพื่อให้การดูแลและการติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประกอบอาชีพตามความถนัดของสมาชิกในแต่ละกลุ่ม โดยมีเจ้าหน้าที่จะมีบทบาทเป็นเพียงผู้อำนวยการความสะอาดให้กับสมาชิกในโครงการ

การจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ตามโครงการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพคนเร่ร่อนเพื่อป้องกันการถูกล่อลวงนั้น ถือว่าเป็นการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานที่รัฐต้องให้ความช่วยเหลือและจัดบริการให้กับประชาชน ซึ่งกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการเป็นหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่มีหน้าที่ในการจัดบริการสวัสดิการสังคมให้กับประชาชน ซึ่งการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพตามโครงการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพคนเร่ร่อนเพื่อป้องกันการถูกล่อลวง การให้เงินทุนในการประกอบอาชีพกับสมาชิกในโครงการ การลงพื้นที่

เพื่อติดตามเพื่อให้การดูแลและให้คำแนะนำในการประกอบอาชีพ และการจัดหาตลาดในการรับซื้อผลผลิตของกลุ่มประกอบอาชีพ เป็นบทบาทหน้าที่ของรัฐที่ต้องจัดให้กับประชาชน และจากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 91.0 มีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐติดตามและดูแลในการประกอบอาชีพ เช่น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ปศุสัตว์อำเภอ เกษตรอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนท้องถิ่น ซึ่งผลการศึกษายังมีความสอดคล้องกับ ประยูร กาญจนดุล (2538) ว่า การแก้ไขปัญหาการขอทานและการป้องกันปัญหาการขอทานเป็นเรื่องอำนาจหน้าที่รัฐตามหลักกฎหมายปกครองที่มีต่อประชาชนทั้งในด้านการป้องกันรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และในด้านการบำรุงส่งเสริมฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนและตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนรวมในด้านต่าง ๆ

ส่วนประเด็นการให้ความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพและผลของความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ จากผลการศึกษา มีความสอดคล้องกับเฉพาะส่วนที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเท่านั้น ซึ่งสถานสงเคราะห์ที่พึ่งนิคมสร้างตัวเองปรีอใหญ่ (2549) ที่ได้มีการให้ความรู้ในการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพหรือกลุ่มช่วยเหลือทางสังคมและการให้ความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือทางสังคมซึ่งการช่วยเหลือทางสังคม เพราะถือว่าคนขอทานเป็นผู้มีสิทธิในการเข้ารับการร้องเรียนเพื่อรับสวัสดิการและบริการทางสังคมเท่าเทียมกับคนในสังคมโดยทั่วไป เพราะด้วยเหตุผลที่ว่าในปัจจุบันการปฏิบัติงานในสถานสงเคราะห์เป็นการปฏิบัติงานเพื่อมุ่งเน้นการจำหน่ายผู้ให้บริการออกสู่สังคม แต่ทว่ายังไม่มีผลการศึกษาการปฏิบัติงานและโครงการที่ได้ดำเนินการเช่นเดียวกันกับของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และในประเด็นการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพนั้น มีความแตกต่างจากแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขอทานจากวิธีการในการแก้ไขปัญหาการขอทานของ จุฑามาศ ศรีจามร (2518) เพราะว่าการรวมกลุ่มออมทรัพย์ในการอบรมเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอาชีพของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการนั้นเป็นการออมทรัพย์ที่สมาชิกในโครงการมีสิทธิในการดำเนินการเอง ส่วนจากผลการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขอทานของ จุฑามาศ ศรีจามร นั้น ผู้ดูแลหรือเจ้าหน้าที่จะเข้ามามีส่วนร่วมโดยการเก็บเงินที่ผู้ใช้บริการประกอบอาชีพไว้ร้อยละ 70.0 เมื่อออกสู่สังคมแล้วจึงนำเงินนั้นคืนให้ผู้ใช้บริการเพื่อให้เป็นทุนในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต

2. สัมฤทธิ์ผลด้านการสร้างอาชีพเสริม

การประกอบอาชีพเสริมตามโครงการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพคนเร่ร่อนเพื่อป้องกันการถูกหลอกลวงเป็นการประกอบอาชีพเสริมตามความถนัดและตามความต้องการของสมาชิกในโครงการ รวมทั้งให้สิทธิกับสมาชิกในโครงการได้ดำเนินการภายในกลุ่มประกอบอาชีพโดยสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพเอง โดยมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ให้การคุ้มครองและดูแล ซึ่งจากการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพดังกล่าวเป็นแนวทางส่งเสริมทำให้เกิดความมั่นคงในการทำงาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิตยา เจียรนัยปริเปรม (2533) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความมั่นคงในการทำงานของลูกจ้างเอกชนในบริษัทอุตสาหกรรมการผลิตเสื้อผ้าผู้ชายและเด็กชายในเขตกรุงเทพมหานคร ได้กำหนดตัวชี้วัดความมั่นคงในการทำงานตัวชี้วัดหนึ่งว่าการมีอิสระในการปฏิบัติงานและการได้รับการคุ้มครองในการปฏิบัติงานเป็นแนวทางในการส่งเสริมทำให้เกิดความมั่นคงในการทำงาน

จากการที่สมาชิกในโครงการส่วนมากมีความรู้ในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น ทั้งอาชีพเสริมที่ได้รับการอบรมและอาชีพเสริมอื่นนอกเหนือจากการที่ได้รับการอบรม จากการศึกษาพบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการสมาชิกในโครงการร้อยละ 21.0 ไม่ได้ประกอบอาชีพเสริมและส่วนมากจะประกอบอาชีพเสริมโดยการรับจ้างอย่างเดียว ซึ่งหลังจากได้เข้าร่วมโครงการสมาชิกในโครงการทั้งหมดประกอบอาชีพเสริม และส่วนมากสมาชิกในโครงการจะประกอบอาชีพเสริมที่ได้รับการอบรม และได้ทำควบคู่ไปกับการรับจ้าง เช่น การประกอบอาชีพเสริมโดยการเลี้ยงวัวกับการรับจ้างประกอบอาชีพเสริมโดยการเลี้ยงวัว ปลูกผัก เลี้ยงสุกรและการรับจ้าง และยังพบว่าสมาชิกในโครงการร้อยละ 61.0 ได้นำเงินทุนที่เป็นเงินออมทรัพย์ของกลุ่มประกอบอาชีพไปประกอบอาชีพเสริมอื่นนอกเหนือจากอาชีพที่ได้รับการอบรม

จากสัมฤทธิ์ผลด้านการสร้างอาชีพเสริมให้กับสมาชิกในโครงการนั้น พบว่า อาจจะมีสาเหตุมาจากอาชีพเสริมที่ได้รับการอบรมมีความคล้ายกับการประกอบอาชีพในท้องถิ่นที่สมาชิกในโครงการมีความรู้และเคยทำมาก่อน การที่สมาชิกในโครงการได้มีโอกาสไปดูงานการประกอบอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพอื่น ซึ่งการไปดูงานการประกอบอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพอื่นของสมาชิกในโครงการเป็นแนวทางให้สมาชิกในโครงการนำมาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพสมาชิกในโครงการร้อยละ 57.0 ได้มีโอกาสได้ไปดูงานการประกอบอาชีพของกลุ่มประกอบอาชีพอื่นซึ่งสมาชิกในโครงการที่ได้ไปดูนั้น มีเหตุผลที่ทำให้ได้ไปดูคือ เจ้าหน้าที่พาไป สมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพไปดูกันเองและการส่งตัวแทนไปดู และยังมีสาเหตุที่อาจจะมีผลต่อสัมฤทธิ์ผลการสร้างอาชีพเสริม คือ การที่สมาชิกในโครงการได้แนะนำสมาชิกในชุมชนเข้าร่วมกลุ่มประกอบ

อาชีพ เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายกลุ่มประกอบอาชีพและเพื่อเป็นการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิก ในชุมชนกับสมาชิกในโครงการเพื่อให้มีแนวทางในการประกอบอาชีพที่หลากหลาย

ซึ่งจากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 68.0 ได้แนะนำสมาชิกในชุมชนเข้าร่วมกลุ่มประกอบอาชีพและได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกในชุมชนโดยการให้คำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางในการประกอบอาชีพ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 87.0 ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนในการประกอบอาชีพ

จากสัมฤทธิ์ผลการสร้างอาชีพเสริมให้กับสมาชิกในโครงการข้างต้น มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาเฉพาะที่เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขอทานของ วรณมา อรัญกุล (2543) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการจัดการปัญหาขอทานในทศวรรษหน้าว่า วิธีการหนึ่งที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหาการขอทานได้คือ การฝึกอาชีพ เพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานให้กับคนขอทานเพื่อให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่นและสังคม การส่งเสริมให้สมาชิกในโครงการได้มีอาชีพเสริมทำเพื่อป้องกันการเข้ามาขอทานของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการนั้นเป็นการใช้อำนาจและบทบาทหน้าที่ของรัฐในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการขอทาน ตามแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวและความยากจนเชิงบูรณาการ ซึ่งถือว่าเป็นแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งรัฐต้องให้การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เช่น การจัดการศึกษา การจัดหางานและคุ้มครองงาน เป็นต้น ซึ่งการประกอบอาชีพตามโครงการนั้นสมาชิกในโครงการได้รับการติดตามและให้การดูแลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลจากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 91.0 มีเจ้าหน้าที่ในการลงพื้นที่เพื่อติดตามและให้การดูแลในการประกอบอาชีพ เช่น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ปศุสัตว์อำเภอ เกษตรอำเภอและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลการศึกษามีความสอดคล้องกับเฉพาะแต่แนวทางในการแก้ไขปัญหาการขอทานของ ประยูร กาญจนกุล (2538) ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาการขอทาน การป้องกันไม่ให้บุคคลมาเป็นคนขอทานและผู้ถือประโยชน์จากคนขอทานเป็นเรื่องอำนาจและหน้าที่ของรัฐตามหลักกฎหมายปกครองที่มีต่อประชาชนด้านการป้องกันและการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน รวมทั้งในด้านการทำนุบำรุงส่งเสริมฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนรวม เป็นต้น

3. สัมฤทธิ์ผลการมีรายได้เพิ่มขึ้นหลังเข้าร่วมโครงการ

รายได้ของสมาชิกในโครงการทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการนั้น เป็นรายได้ในลักษณะรายได้เป็นเดือน ซึ่งจากการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการมีรายได้ต่อเดือนร้อยละ 99.0 สมาชิกในโครงการร้อยละ 1.0 ไม่มีรายได้ ซึ่งหลังจากที่สมาชิกในโครงการ

ได้ประกอบอาชีพตามโครงการไปแล้วนั้น พบว่า สมาชิกในโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 70.0 และสมาชิกในโครงการมีรายได้เท่าเดิมร้อยละ 30.0 เช่น สมาชิกในโครงการที่มีรายได้ไม่แน่นอน ลดลงร้อยละ 10.0 และสมาชิกในโครงการร้อยละ 70.0 มีรายได้สูงกว่า 2,001 บาทต่อเดือน เพิ่มขึ้นร้อยละ +31.0

จากการที่สมาชิกในโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้นนั้น สมาชิกในโครงการร้อยละ 36.0 ได้นำรายได้ไปซื้ออุปกรณ์และสิ่งที่มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพ ซึ่งจากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกในโครงการที่ได้นำเงินจากการขายผลผลิตไปซื้ออุปกรณ์และสิ่งที่มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพ เช่น นำไปซื้อพันธุ์หญ้าเพื่อมาหว่านให้วัวกิน ซื้อปุ๋ยมาใส่หญ้าเพื่อเร่งการเจริญเติบโต ซื้อท่อน้ำเพื่อต่อน้ำเข้าคอกสุกร และซื้อพันธุ์ผัก เป็นต้น ส่วนสมาชิกในโครงการที่ยังไม่ได้นำเงินจากการขายผลผลิตไปซื้ออุปกรณ์และสิ่งที่มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพ เพราะว่า สมาชิกในโครงการต้องการเก็บรวบรวมเงินให้ได้มากกว่านี้ก่อนจึงจะนำไปรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพและเบิกออกมาเพื่อซื้ออุปกรณ์และสิ่งที่มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพ การมีรายได้ทำให้สมาชิกในโครงการร้อยละ 24.0 มีหนี้สินลดลง และร้อยละ สมาชิกในโครงการร้อยละ 61.0 ได้เบิกเงินออมทรัพย์ของกลุ่มมาใช้แทนการไปกู้ยืมเงินนอกระบบ

จากสัมฤทธิ์ผลด้านการมีรายได้เพิ่มขึ้นของสมาชิกในโครงการ อาจจะมีสาเหตุมาจากการที่ได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกในชุมชน เช่น การซื้อผลผลิตของสมาชิกในกลุ่มประกอบอาชีพ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 87.0 ได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกในชุมชน และสมาชิกในโครงการร้อยละ 76.0 ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐในการจัดหาตลาดเพื่อรับซื้อผลผลิตของกลุ่มประกอบอาชีพ รวมทั้งมีญาติและที่ปรึกษาในกลุ่มประกอบอาชีพจัดหาตลาดในการรับซื้อผลผลิตของสมาชิกในโครงการ

การมีรายได้เพิ่มมากขึ้นหลังจากเข้าร่วมโครงการ ทำให้สมาชิกในโครงการมีความมั่นใจในการประกอบอาชีพและรู้จักการพึ่งตัวเองมากขึ้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่าสมาชิกในโครงการร้อยละ 88.09 ร้อยละ 71.43 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรและร้อยละ 100.0 ที่อยู่กลุ่มประกอบอาชีพปลูกผักไร้สารพิษให้ความคิดเห็นหลังจากได้ประกอบอาชีพและมีรายได้หลังเข้าร่วมโครงการว่า การมีรายได้จากการประกอบอาชีพทำให้ลดการกู้ยืมเงินนอกระบบ การได้ประกอบอาชีพและมีรายได้ทำให้สมาชิกในโครงการส่วนมากมีความมั่นใจและรู้จักการพึ่งตัวเองมากขึ้น ซึ่งจากผลการศึกษา มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิตยา เจียรนัยปริเปรม (2533) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความมั่นคงในการทำงานของลูกจ้างเอกชนในอุตสาหกรรมการผลิตเสื้อผ้าผู้ชายและเด็กชายในเขตกรุงเทพมหานคร และ สายทิพย์ วงศ์สังข์ฮะ (2540) ซึ่งได้กำหนดตัวชี้วัดความมั่นคงในการทำงานว่า ค่าจ้างหรือค่าตอบแทนเป็นปัจจัยหนึ่งในการส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงในการทำงาน

การมีรายได้ที่สม่ำเสมอในโครงการสามารถนำรายได้ที่เข้ามาเป็นค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงชีพ ซึ่งสมาชิกในโครงการส่วนมากได้นำเงินออมทรัพย์ของกลุ่มมาใช้แทนที่จะไปกู้ยืมเงินนอกระบบ ซึ่งจากผลการศึกษายังมีความสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (อ้างถึงใน วิกรม อัครวิกุล, 2541) คือ ความมั่นคงในการประกอบอาชีพและการมีรายได้จากการประกอบอาชีพนั้นสามารถตอบสนองของความต้องการระดับต่ำ ได้แก่ ความต้องการทางด้านกายภาพ เช่น อาหารที่อยู่อาศัยและสิ่งที่มีความจำเป็นในการดำเนินชีวิต การตอบสนองความต้องการในระดับที่สูง เช่น การได้รับการยอมรับและการสนับสนุนจากสังคม ซึ่งรายได้จากการประกอบอาชีพของสมาชิกในโครงการสามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกในโครงการได้ทั้ง 2 ระดับ คือ ทางด้านกายภาพสมาชิกในโครงการได้นำเงินที่ได้จากการจำหน่ายผลิตผลของกลุ่มประกอบอาชีพไปซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพและเบิกออกมาใช้จ่ายในกรณีที่มีปัญหาในด้านการเงินไม่ต้องไปกู้ยืมเงินนอกระบบ และตอบสนองความต้องการในระดับสูงคือ การได้รับการยอมรับจากสังคมโดยได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกในสังคม เช่น การซื้อผลิตผลของกลุ่มประกอบอาชีพ สมาชิกในชุมชนให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำในการประกอบอาชีพ เป็นต้น ซึ่งผลการศึกษายังมีความสอดคล้องกับทฤษฎีของเฮิร์ชเบอร์ก (อ้างถึงใน วิจิตร อาวะกุล, 2540) เพราะว่าการมีรายได้ของสมาชิกในโครงการนั้นเป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานและทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน

การมีรายได้ของสมาชิกในโครงการเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าสนับสนุนที่ให้เกิดความมั่นคงในการทำงาน ความรู้สึกมั่นคงในการทำงานเกิดขึ้นเพราะด้วยปัจจัยต่าง ๆ เช่น การมีส่วนร่วมของสมาชิกในโครงการ เช่น การได้พูดคุยกันเพื่อเพื่อทราบถึงความก้าวหน้าและปัญหาในการประกอบอาชีพ ซึ่งสมาชิกในโครงการทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในโครงการร้อยละ 95.0 มีการพูดคุยกันภายในกลุ่มประกอบอาชีพเพื่อทราบถึงความก้าวหน้าและปัญหาในการประกอบอาชีพ และการให้สิทธิกับกลุ่มประกอบอาชีพได้ดำเนินการภายในกลุ่ม เช่น การคัดเลือกหัวหน้ากลุ่ม กรรมการกลุ่มเพื่อการดำเนินงานภายในกลุ่ม เช่น การเบิกเงิน การเก็บเงินรวบรวมเงิน เป็นต้น ซึ่งจากผลการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดความมั่นคงในการทำงาน (สุรางค์รัตน์ วศินารมณี, 2540) ความมั่นคงในการทำงานนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ ประการ เช่น ค่าจ้าง ชั่วโมงการทำงานและประโยชน์ที่ได้ออกมาจากการประกอบอาชีพ ความรู้สึกการมีส่วนร่วมของสมาชิก และจากผลการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ นิตยา เจียรนัยปรีเปรม (2533) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความมั่นคงในการทำงานของลูกจ้างเอกชนในอุตสาหกรรมผลิตเสื้อผ้าผู้ชายและเด็กชายในเขตกรุงเทพมหานคร และได้กำหนดตัวชี้วัดความมั่นคงในการทำงาน พบว่า ตัวชี้วัดหนึ่งในการทำงาน คือ ความสัมพันธ์กับ

เพื่อร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ซึ่งสมาชิกในโครงการได้มีการติดต่อกับกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้มีการพูดคุยกันภายในกลุ่มประกอบอาชีพ เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหาและความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ และทำให้สมาชิกในโครงการได้รับการคุ้มครองจากภาครัฐในการประกอบอาชีพมากขึ้น